

CONCEPT Notulen van de openbare vergadering van het College van Hoofdingelanden van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gehouden op woensdag 15 april 2026 om 19:30 uur

Agenda

blz. 3 1 Opening en mededelingen

blz. 6 1.a Vaststellen van de agenda

Bijlagen:
Agenda CHI 15 april 2026 (26.0383691)

Vertegenwoordigende rol

blz. 6 1.b Gelegenheid tot inspreken

blz. 7 2 Ingekomen stukken

Bijlagen:
Lijst ingekomen stukken CHI vergadering 15 april 2026 (26.0322380)
Brief Concerncontrol 2025
Brief Vooraankondiging vernieuwing huisvesting Waterproef
Ledenbrief UVW Toetsingskader Waterkwaliteit Regionale Wateren
Neerleggen functie als steunfractielid BBB
Opzegging lidmaatschap rekenkamer HHNK - M.D. Bok
Rechtmatigheidsrapportage 2025
Rekenkamer Jaarverslag 2025 en Jaarplan 2026
Waterschapsverkiezingen 2027
Werkwijze vergunningaanvragen waterinfiltratiesystemen (WIS)
Schriftelijke vragen (conform het Reglement van Orde)
Onderwerp
Beantwoording Het verdisconteren van achtergrondconcentraties N & P in de gehanteerde KRW-normen
Beantwoording Het verlopen van de overgangstermijn lozingsverbod per 1 januari 2026
Beantwoording Inzicht in jaarverslagen
Beantwoording Muskusrattenbeleid
Beantwoording Toetreding verbonden partij Verdygo
Beantwoording Waterkwaliteit

Vertegenwoordigende rol

blz. 8 3 Mondelinge vragen

Kaderstellende rol

blz. 8 4 Jaarstukken 2025 (26.0084143) (bespreekstuk)

Bijlagen:
Oplegnotitie Behandeling Jaarstukken 2025 (26.0321339)
CHI-Voorstel Jaarstukken 2025 (bijlage 5 is aangehecht) (26.0084143)

Bijlage 1 - CHI-Besluit jaarstukken 2025 (26.0084144)
 Bijlage 2 - Jaarstukken 2025 (boekwerk) (26.0235089)
 Bijlage 3 - Accountantsverslag 2025 Publieke Sector Accountants B.V.
 (26.0315772)
 Bijlage 4 - Reactie D&H op accountantsverslag bij jaarstukken 2025
 (26.0315771)
 Advies auditcommissie inzake de jaarstukken 2025 (26.0379744)

blz.	30	5	Afronding fase 2 Toekomstvisie (26.0150215) (bespreekstuk)
Bijlagen:			
CHI-Voorstel Afronding fase 2 Toekomstvisie (26.0150215)			
CHI-Besluit Afronding fase 2 Toekomstvisie (26.0174943)			
Werkdocument strategische vragen en oplossingsrichtingen (26.0174949)			
Procedurele zaken			
blz.	34	6	Vaststellen Notulen/Besluitenlijst/Lijst van toezeggingen
		6.a	Vaststellen Verslag CHI-Vergadering d.d. 4 maart 2026 (26.0343446)
		6.b	Vaststellen Besluitenlijst CHI-Vergadering d.d.4 maart 2026 (26.0316431)
		6.c	Lijst van toezeggingen
blz.	34	7	Gereserveerd voor eventueel aangeleverde motie(s) vreemd
blz.	35	8	Sluiting

Aanwezig:

de voorzitter de dijkgraaf (de heer ir. R. P.G. Bosma)

secretaris-directeur de heer M.J. Kuipers

de leden (■ = hoogheemraad
en portefeuille)

dhr. J.W. Aerts (50Plus), dhr. J.N.J.J. Beemsterboer (BBB ■ Water Landelijk), mw. J.H.H. de Boer (BBB), mw. T.M. Brouwer (Gezond Boeren Verstand), dhr. W.F.C. Cramer (VVD), dhr. L.H.M. Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land), mw. C.J. Dijck (BBB), dhr. F.J.A. Frowijn (CDA), mw. K. Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land ■ Water Stedelijk), dhr. N. Heijne (Water & Natuur), dhr. F. Hoekstra (Water & Natuur), dhr. D.P. Imfeld (Water & Natuur), mw. E.A. Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang), dhr. B.G.M. Kramer (Gezond Boeren Verstand), dhr. F.T.S. van der Laan (PvdA), dhr. A.M. Langeveld (VVD ■ Waterveiligheid en Wegen), dhr. A. Lap (Fractie Arie Lap), mw. M.A. Leijen (PvdA ■ Waterketen), mw. E. Y. van Roijen (Waterplatform Groen, Water & Land), dhr. J.D. Rooker (Ongebouwd), dhr. S.R.F. Ruiter (Ongebouwd ■ Middelen en Participatie), dhr. R. van Schoorl (Boeren Burgers Waterbelang), mw. S. Schreuder (PvdA), mw. M.E. Sluis (Waterplatform Groen, Water & Land), mw. M.L. van der Zijde (Partij voor de Dieren), dhr. F.A.S. Zoon (Partij voor de Dieren), mw. A.A.M. Zuurbier-Oudhuis (BBB)(vanaf 20:12 uur)

afwezig: dhr. F. H.A. de Boer (Water & Natuur), mw. S.G.C. Hak (VVD), dhr. T.J. Kwakman (Forum voor Democratie)

gast(en) /

notulen mevrouw R.M. Lubbers (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Een goedenavond. Goedenavond mijnheer Imfeld. Ik wil graag beginnen met de vergadering. Allemaal welkom. Welkom ook aan de kijkers en luisteraars thuis, het publiek op de publieke tribune en natuurlijk aan de algemeen en dagelijks bestuursleden van deze vergadering van 15 april 2026.

Vanavond staat in het teken van de jaarstukken 2025. Tevens staat de afronding van fase 2 van de Toekomstvisie geagendeerd.

Laten we beginnen. Hierbij is de vergadering geopend.

Dan ga ik door naar een aantal mededelingen. Na afloop van deze vergadering is er nog een besloten deel. Dan worden de deuren gesloten.

En een andere -wat leukere mededeling-: er ligt op uw plek een mooi boekje met wandelingen in ons beheergebied langs waterstaatkundige werken. En ik zou zeggen: geniet ervan. Voor de burger-commissieleden, steunfractieleden moet ik zeggen, is er bij de bode ook een exemplaar te krijgen. Dus volgens mij kan iedereen daarvan genieten.

En dan heb ik de melding van afwezigen. De heer De Boer van Water & Natuur heeft zich afgemeld. Dan kijk ik even rond. Dan denk ik dat de heer Theo Kwakman, die is niet aanwezig, en dan vermoed ik dat die niet afgemeld is maar er ook niet zal zijn. En dan zie ik dat mevrouw Zuurbier-Oudhuis

afwezig is en mevrouw Hak. Dan denk ik dat we alle afwezigen... dus hebben we dat op die manier gehad.

Dan wil ik nog een mededeling laten verzorgen door de voorzitter van de Auditcommissie. Mevrouw Van der Zijde. Ik geef u even het woord.

Mevrouw Van der Zijde: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wilde even iets zeggen over de aanbesteding van accountantsdiensten. Daar heeft de Auditcommissie een rol in.

De Auditcommissie is dus ook betrokken bij de Europese aanbesteding van de accountantsdiensten voor de jaarstukken 2027 en volgende jaren.

In de laatste vergadering van de Auditcommissie is het programma van eisen voor deze aanbesteding besproken. Het programma van eisen bevat uitsluitend procedurele en kwalitatieve eisen voor de aanbesteding zelf. De Auditcommissie had hierbij geen vragen en heeft hierover positief geadviseerd. Het programma van eisen bevat dus geen inhoudelijke afspraken over zaken als materialiteit, toleranties en specifieke aandachtsgebieden die in het bijzonder van belang zouden zijn voor het CHI en de controlerende taak van het CHI.

Die eisen staan onder andere in het controleprotocol en onze financiële verordeningen, vastgesteld in het CHI in 2024.

Mevrouw Koning en ikzelf hebben zitting in de beoordelingscommissie voor deze aanbesteding. We hebben meegedacht over de weging van de criteria voor de keuze van de accountant en straks zijn we ook betrokken bij het selectieproces.

Met het positieve advies dat de Auditcommissie gegeven heeft, zal begin mei de aanbesteding ook daadwerkelijk van start gaan. En die is naar verwachting na de zomervakantie afgerond en daarna wordt het voorstel tot aanwijzing van de accountant -zoals de Waterschapswet voorschrijft- via D&H en de commissie BMW naar het CHI geleid om hier een besluit over te nemen.

Dus ik hoop hiermee het CHI voldoende te hebben geïnformeerd. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Zijde. Dan zie ik dat er toch een vraag of een aanvullende vraag komt van de heer Frowijn van het CDA.

De heer Frowijn (CDA): Ja, ik had er eigenlijk op gerekend dat ik dit onderdeel zou meenemen in mijn verhaal straks over de jaarstukken. Want we hebben inderdaad ook als CDA-fractie geconstateerd dat de aanbesteding van de accountant gaande is. En ik had hier opgeschreven: we zijn blijkbaar(?) richting de benoeming van een nieuwe accountant. Gaat dat procedureel wel goed nu het CHI op 16 april 2025 heeft besloten dat naast de Auditcommissie het CHI ook expliciet een rol toebedeeld heeft gekregen in de procedure. En het nu lijkt alsof het CHI wordt overgeslagen. En kan de portefeuillehouder daar nog even nadrukkelijk naar kijken, dat het procedureel wel goed gaat.

De voorzitter: De heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Nou ik denk dat het proces heel goed gaat. Maar natuurlijk kunnen we altijd het nog even na u toe laten komen hoe de procedure in elkaar zit, hoe we het aangepakt hebben waar het CHI een rol in heeft. Maar in feite is de Audit in dit geval uitvoerend voor het CHI en we hebben gesproken over de aanpak daarvan in eerdere afspraken wanneer we een nieuwe accountant zouden benoemen, welke tijd we er voor zouden nemen en hoe we het zouden aanpakken. Globale sfeer. En we hebben ook aan u voorgelegd wat dan verstandig zou zijn, in welk jaar dat zou aanvangen. Dat is eigenlijk de rol geweest van het CHI. Maar het is allemaal terug te vinden maar ik kan u de beschikbare stukken toe laten komen. Als dat wenselijk is.

De heer Frowijn (CDA): Maar kijk nog even goed naar het besluit dat wij als CHI hebben genomen op 16 april 2025. Want daarin staat nadrukkelijk, dat *voorafgaande* aan de aanbesteding het CHI een besluit neemt over de start van die procedure.

Portefeuillehouder Ruiter (ongebouwd): Volgens mij is dat ook gevolgd en is het ook opgenomen in de beraadslagingen daarvoor. Maar goed: ik zal het even nakijken. **Toezegging.**

In ieder geval is het wel zo -dat heb ik net uitgelegd- er is toen ook besproken hoe de procedure zou lopen. Dat weet ik zeker. En dat is heel zorgvuldig aangepakt. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Als ik dat punt kan afsluiten, dan gaan we door naar de buurman van mevrouw Van der Zijde. De heer Zoon over het Waterinnovatiefonds. Aan u het woord.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Het Waterinnovatiefonds, kortweg het WIF, lijkt goed aan te slaan. Het is een revolverend fonds dat innovatie stimuleert die op het punt staat om door te breken en waar we ook als waterschap ons voordeel mee zouden kunnen doen. Het fonds had in 2018 een startkapitaal van € 2 miljoen en heeft nog voldoende in kas om opnieuw uit te zetten.

In totaal zijn 14 impactvolle financieringen verstrekt. Hieruit kunt u opmaken, dat het fonds en het revolverend karakter ervan, ook werkt.

Het Nationaal Groenfonds beoordeelt de financiële risico's en zorgt voor de financiële afhandeling maar denkt ook mee met die ondernemers.

Afgelopen 17 maart hebben we opnieuw een pitchronde gehouden, waar twee ondernemers positief zijn beoordeeld om door te verwijzen naar het Nationaal Groenfonds voor de financiële beoordeling. Dit betrof een bedrijf met een innovatief zeefsysteem om vuil te verwijderen en een bedrijf met een speciaal proces om afvalwater te zuiveren.

Nu we richting het einde van onze zittingsperiode komen binnen het HHNK werken we aan een memo waarin u meer kunt lezen over ons WIF. Dit memo zal u na de zomer worden toegestuurd en dient direct ook als een startpunt voor de nieuwe WIF-leden, voor na de verkiezingen die op dat moment in het WIF gaan zitten voor die beoordeling.

Er zal na de zomer nog één pitchronde zijn en we roepen dan ook alle innovatiekrachten op om met een goed plan bij ons te komen zodat het waterschap ook én kan helpen én ook kan ondersteunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Zoon. Dan kom ik bij mevrouw Hartog voor een mededeling namens haar portefeuille.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, dit is van een geheel andere orde maar ook wel een hele leuke.

We hebben natuurlijk ieder jaar 'De week van de Vis'. En 'de Week van de Vis' hebben we dit jaar een klein beetje ingekort omdat het ook anders heel veel tijd kost.

Maar we willen toch 'De Week van de Vis' in ere houden en daarom houden we op 26 mei om 15.00 uur -dus noteert dit allemaal in uw agenda- een heel boeiend viscollege.

En dan ga ik het even oplezen want anders ga ik het verkeerd zeggen: Aquatisch ecooloog, Wilco de Bruijne, komt vertellen over vismigratie en de wereld die daarachter schuil gaat bij de diadrome vissen. En u weet natuurlijk allemaal wat dat voor een vissen zijn: dat zijn vissoorten die migreren tussen zoet en zout water om te overleven of zich voort te planten.

Wilco is betrokken bij het project Noordkop (dat is u allen bekend) en bij diverse internationale en nationale vismigratie- en habitatprojecten. Waaronder de vismigratierivieren en ook bij de Afsluitdijk. Onze eigen Rik Beentjes zal hierop ook aanvullen hoe HHNK betrokken is bij de ontwikkeling van de NEN-norm voor visvriendelijke gemalen. Die wordt zelfs landelijk en Europees toegepast.

En dan bovendien -en daar komt u zeker allemaal voor- want na afloop is er ook nog een borrel. Dus u bent allemaal uitgenodigd: 26 mei om 15.00 uur hier bij het hoogheemraadschap.

De voorzitter: Dank u wel. Volgens mij hebben we dan alle mededelingen gehad. Ik kijk even. Neen. Mevrouw Leijen.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ben ik? Dank u voorzitter. Ik heb er drie. Ik had u toegezegd om terug te komen op het kwikdossier. Maar ik moet u helaas melden dat er geen nieuwtjes zijn: de metingen zijn gedaan inderdaad in de week na Pasen en het is nu wachten op de analyse. Zodra ik daar wat meer over weet wat van belang is voor u om te weten, zal ik dat met u delen.

Dan de slibdroger in Alkmaar. U weet: die heeft vertraging opgelopen. De planning was om in Q2 te starten met het eerste slib op de droger en dat verder in te regelen en het ziet er naar uit dat deze planning gehaald wordt. Dan verwachten we dat de slibdroger na een paar maanden vermoedelijk op 100%, dus op volle last, kan draaien en dan hoeven we ook met ons slib niet meer te slepen naar het buitenland, wat onze tijdelijke slibkosten dus wat verhoogd heeft.

Even kijken. Dan heb ik ook een datum voor u om te onthouden. Dat is 1 juli: een lunch-lezing over biodiversiteit op ons kantoor. Maar er is nog niks over gedeeld dus die informatie volgt nog zo spoedig mogelijk over precieze tijden, maar het is ergens tussen 12:00 en 14:00 uur vermoed ik, als het een lunch is. Maar dat krijgt u nog allemaal te horen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik nu door naar de heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, dank u wel, voorzitter. Vorige commissievergadering hebben we uitgebreid gesproken over de erfpachtcanon. Dat was een interessante discussie. En we zoeken een voorstel geweest voor een andere berekening voor de erfpacht, om daar naar te kijken, een inventarisatie. Naar andere waterschappen nog eens te kijken. De nadere uitwerking van eventuele administratieve kosten wel of niet meenemen. Dat alles deed mij besluiten om dat nog even in de tijd te zetten. Toen dacht ik misschien kunnen we dan in mei terugkomen in de commissie, maar inmiddels hebben we de inventarisatie gemaakt en het lijkt ons goed om daar een hele goede toelichting op te geven omdat ik ook merkte tijdens de discussie dat het kennisniveau eigenlijk op één niveau gebracht moest worden plus alle zaken die we net nog opgenoemd hebben, vergen dan een zo'n goede voorbereiding dat we denken dat we terug kunnen komen na de zomer met een goed voorstel. Waar we allemaal op hetzelfde niveau over kunnen discussiëren. Dat is eigenlijk het voorstel. En dan gaan we het opnieuw aan u voorleggen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Imfeld heeft nog een vraag -denk ik- daarover.

De heer Imfeld (Water & Natuur): Ja, ik heb een vraag aan portefeuillehouder Leijen omdat ik graag naar alle bijeenkomsten kom. Maar 1 juli is Keti Koti, de afschaffing van de slavernij. En dat is voor sommigen belangrijk en voor velen hopelijk ook een moment om bij stil te staan. Dus ik zou daar graag willen vragen of het misschien mogelijk is om dat op een andere dag te doen. Of het in ieder geval voor volgend jaar te overwegen. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat deze oproep gehoord is. En dan denk ik dat alle mededelingen zijn geweest.

1.a. Vaststellen van de agenda

De voorzitter: Dan denk ik dat ik over kan gaan naar 1.a. Het vaststellen van de agenda. Kunt u instemmen met de voorgestelde agenda zoals die er nu ligt? Ik zie volgens mij instemmend geknik. Dan geef ik er een klap op.

1.b. Gelegenheid tot inspreken

De voorzitter: Er hebben zich geen sprekers gemeld.

Vertegenwoordigende rol

2. Ingekomen stukken

De voorzitter: Dus we gaan door naar punt 2: de ingekomen stukken. Mijn vraag is: kunt u instemmen met de voorgestelde wijze van afdoening? En de heer Zoon had zich in ieder geval vooraf kenbaar gemaakt, dus ik wil hem daarover het woord geven.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Dank u wel, voorzitter. Het D&H-artikel over muskusrattenbestrijding van 15 februari heeft bij onze fractie een hoop teweeg gebracht. Dat was mede de aanleiding om schriftelijk vragen te stellen. We danken D&H voor de beantwoording maar ook die antwoorden roepen wij ons een hoop vragen op. In de beantwoording verwees D&H naar de jaarrapportage in de jaarrekening van het muskusrattenbeheer van West- en Midden-Nederland. Deze zijn gisteren met ons gedeeld en staan nu ook bij deze agenda, zag ik.

Ook nu schrikken we van de bijvangst met slachtoffers als wilde eend, zwanen, bunzing, hermelijn, slobeend. De lijst is elling, net als de lijst met gedode muskusratten die elk jaar stijgt, parallel aan de kosten.

Deze kosten, gebrek aan preventie, 100% inzetten op klassieke vangmethoden, mede-slachtoffer van onder andere rodelijstsoorten zouden we graag willen bespreken in de commissie. Dus, voorzitter: we zouden graag onze vragen en de beantwoording willen doorgeleiden richting commissie en daar die jaarrapportages van muskusrattenbestrijding bij willen betrekken. Staat u ons dat toe?

De voorzitter: Het is een vraag die ik dan ook neerleg in de vergadering. Is daar steun voor om het op die manier te doen? Ik zie instemmend geknik. Ik zie was verschillende knikken. Mag ik de handen omhoog van diegenen die vóór zijn? Volgens mij is daar een meerderheid voor, dus gaan we dat doen. Ja? Dank u wel.

Ik zag ook de vinger omhoog van de heer Cramer. Aan u even het woord over de ingekomen stukken.

De heer Cramer (VVD): Dank u, voorzitter. Het onderwerp wat ons betreft is even het voorschot dat we kregen 'Vooraankondiging vernieuwing huisvesting Waterproef. Het lijkt ons een uitstekend idee, waar we ook vooral positief en constructief instaan.

De zorg die wij hebben is dat we in een eerdere financieringsvraag van Waterproef -waar we samen met de AVG aandeelhouder zijn- een gezamenlijke en hoofdelijke aansprakelijkheid door de Waterschapsbank kregen opgelegd en dat vonden wij toen onwenselijk en dat vinden we nog steeds onwenselijk.

En het verzoek aan de portefeuillehouder om daar -waar dat mogelijk is- rekening mee te houden en te voorkomen dat we hoofdelijk aansprakelijk worden voor de schulden die we gezamenlijk borgen voor onze gezamenlijke deelneming Waterproef. Dank u voorzitter.

De voorzitter: Ik denk dat het een reactie uitlokt van de heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, u heeft er ook een mail over gestuurd. Die heb ik even opgezocht. U hebt al eerder die zorgen geuit. En in die mail heeft u het ook over een pro ratagarantie. We gaan er even mee aan de slag en we komen erop terug. **Toegezegd.**

De vorige keer hebben we ook uitgelegd dat het op zich een theoretisch risico is, volgens ons, maar goed: de zorg leeft bij u dus we gaan er serieus mee om en we gaan die meenemen in onze beraadslagingen omtrent deze nieuwbouw. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Ruiter. Dan denk ik dat we aan het einde komen van de ingekomen stukken. Ik neem aan dat ik er een klap op kan geven over de rest zoals het voorgesteld is.

3. Mondelinge vragen

De voorzitter: Dan gaan we over naar de mondelinge vragen. Die zijn niet aangekondigd.

Kaderstellende rol

Besprekstukken

4. Jaarstukken 2025 (26.0084143)

Voorliggend besluit:

1. De jaarstukken 2025 vast te stellen en daarmee het college van dijkgraaf en hoogheemraden decharge te verlenen voor het gevoerde (financiële) beleid over 2025;
2. Het positieve resultaat van € 16,4 miljoen toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie van:
 - a. het watersysteembeheer voor € 6,2 miljoen;
 - b. het zuiveringsbeheer voor € 4,3 miljoen;
 - c. het wegenbeheer voor € 5,8 miljoen;
3. De toevoeging aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling van € 3,7 miljoen te autoriseren;
4. De onttrekking aan de bestemmingsreserve budgetoverheveling van € 0,5 miljoen te autoriseren;
5. De overschrijdingen op de exploitatiekosten ten opzichte van de herziene begroting te autoriseren;
6. De gewijzigde exploitatiebegroting 2026 vast te stellen conform de begrotingswijziging in bijlage 5;
7. Kennis te nemen van de uitkomsten van de accountantscontrole van de jaarrekening 2025;
8. Kennis te nemen van de reactie namens het college van dijkgraaf en hoogheemraden op het accountantsverslag bij de jaarrekening 2025.

De voorzitter: Dan kan ik gelijk door naar punt 4: de kaderstellende rol over de jaarstukken 2025. Uiteraard een besprekstuk.

Het algemeen bestuur wordt gevraagd de jaarstukken 2025 vast te stellen en daarmee legt het college van dijkgraaf en hoogheemraden verantwoording af over het in 2025 gevoerde (financiële) beleid.

Bij de jaarstukken nemen de dagelijks bestuursleden *geen* deel aan de stemming. Dat is afwijkend van andere punten maar dit staat letterlijk in de Waterschapswet, artikel 105.

Dan beginnen wij nu met de beraadslagingen. Wie van u mag ik als eerste het woord geven? De heer Frowijn, als eerste aan u het woord.

De heer Frowijn (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Allereerst wil de CDA-fractie de organisatie en het dagelijks bestuur bedanken voor de jaarstukken die vanavond voorliggen. En als we naar de cijfers kijken dan zien we daarin een positief beeld. Het exploitatieresultaat bedraagt € 16,4 miljoen dat wordt toegevoegd aan de reserves. En ook de weerstandratio van 1.7 laat zien dat de financiële positie op orde is.

Van de 29 prestaties liggen er 24 op schema en het aantal dat achterblijft, daarvan hebben wij in zowel de commissie als in het vragenuur begrepen, dat wij ons daar geen grote zorgen over hoeven te maken.

Dat positieve beeld is natuurlijk goed nieuws. Maar tegelijkertijd willen wij daar ook twee kanttekeningen bij plaatsen. Allereerst de reserves. Het is mooi dat we die € 16,4 miljoen kunnen toevoegen aan de reserves, maar de accountant waarschuwt ook dat we niet te afhankelijk moeten worden van die reserves. Zeker omdat een deel van dit overschot incidenteel is.

Dat roept bij ons, maar dus ook bij de accountant, de vraag op: worden de reserves niet ongemerkt gebruikt om structurele tekorten te verbergen? Graag horen wij van de portefeuillehouder de duidelijke bevestiging dat dit niet het geval is.

Dan een tweede kanttekening waarbij we dan kijken naar de oorzaak van het overschot. Dat hangt onder andere samen met vertraagde werkzaamheden, personele krapte en meevallers bij subsidies en

energiekosten. Een overschot van ongeveer 2% -mijn collega, mevrouw Glashouwer, heeft dat volgens mij ook in de commissie al gezegd- van 2% zou normaal zijn en nu zitten we rond de 5%. Nou: dat verschil vraagt om uitleg en die verklaring lijkt vooral te liggen in de achterblijvende investeringen. Er is € 18,1 miljoen gerealiseerd terwijl er maar liefst € 41,2 miljoen was begroot. Dat is een fors verschil. Oorzaken zijn onder meer capaciteitsgebrek, vertraagde vergunningverlening en leveringsproblemen. En, voorzitter, dit roept natuurlijk de fundamentele vraag op: hoe realistisch zijn onze plannings eigenlijk? En wat gaan we doen om die betrouwbaarder te maken en wat zijn de consequenties hiervan voor het MJP 2027 en verder? Ook hierop horen wij graag reflectie van de portefeuillehouder.

En, voorzitter, inhoudelijk vallen ons ook drie zaken op in de jaarstukken. De tegenvallers in de zuiveringsketen, de onzekerheid rond het behalen van de Kaderrichtlijn Waterdoelen en het onderwerp cybersecurity.

Allereerst de tegenvallers in de zuiveringsketen. Daarbij gaat het vooral om de slibdrooginstallatie. En laat ik maar meteen helder zijn: als we naar dit dossier kijken, dan zien we dat de afgelopen jaren simpelweg miljoenen extra zijn uitgegeven. We hebben in een vorige bestuursperiode een logisch en verdedigbaar besluit genomen om de installatie in Beverwijk te sluiten en een nieuwe duurzame installatie te realiseren in Alkmaar. De oude installatie was immers een groot verbruiker van energie en paste niet meer bij onze ambities.

Maar, voorzitter, dat was een goed besluit was, is in de uitvoering weerbarstig gebleken. We hebben in de vorige bestuursperiode aanvullend ongeveer € 900.000 beschikbaar moeten stellen, € 900.000, om de installatie draaiende te houden tot het moment van oplevering van de nieuwe installatie.

De oorspronkelijke planning is gaandeweg niet gehaald. Gevolg: langer gebruik van de dure, gas-intensieve, installatie met opnieuw extra kosten. En vervolgens hebben we eind vorig jaar ook nog eens € 800.000 moeten uittrekken voor personele frictiekosten. En nu lezen we dat de installatie in 2026 is gesloten terwijl de nieuwe installatie nog steeds niet operationeel is. Het gevolg: slib moet tijdelijk in het buitenland worden verwerkt, zoals we net van de portefeuillehouder hebben gehoord. Wat opnieuw bijna een half miljoen kost. Gelukkig stopt dat straks wel, zoals de portefeuillehouder eerder vanavond heeft aangegeven. Maar per saldo praten we dus over ongeveer € 2 miljoen aan extra kosten en daar komt nu opnieuw een half miljoen bij. Geld dat wat ons betreft voorkomen had kunnen worden. De kernvraag die voor ons ligt is, of er voldoende is gestuurd op de samenhang tussen planning, uitvoering en personele gevolgen.

En, voorzitter, als de CDA-fractie spreken we natuurlijk onze teleurstelling uit over de wijze waarop uitvoering is gegeven aan dit dossier en wij vragen het dagelijks bestuur om een duidelijke en zelfkritische reflectie. Wat had hier beter gekund en -belangrijker nog- welke lessen kunnen we hieruit trekken zodat dit in de toekomst niet meer gebeurt.

Dan het tweede inhoudelijke onderwerp waarop ik wilde ingaan: de Kaderrichtlijn Water. Uit de jaarstukken blijkt dat we de doelen voor 2027 waarschijnlijk niet gaan halen. Dat betekent dat een deel van onze maatregelen onvoldoende effect heeft en daarmee ook niet doelmatig is. en dat roept de vraag op: zitten we nog op de juiste koers?

We zien dat autonome ontwikkelingen, zoals de klimaatverandering, een grote rol spelen. Hoge watertemperaturen, droogte en extreme neerslag beïnvloeden de waterkwaliteit sterk.

Dat proces is al gaande, maar beperkt te sturen. Daarnaast zijn wij niet de enigen die invloed hebben: de waterkwaliteit hangt ook af van de landbouw, bedrijven en inwoners en juist daarom moeten we scherper zijn op onze rol. Waar kunnen we zelf sturen, waar moeten we samenwerken en waar is onze invloed beperkt. En, voorzitter, de CDA-fractie wil de ambitie die wij hebben ten aanzien van de Kaderrichtlijn Water dan ook combineren met realisme. Blijven inzetten op waterkwaliteit maar wél de focus op maatregelen die echt werken. Daarom verwachten wij dit terug te zien in de komende meerjarenraming, gerichtere keuzes en een efficiëntere inzet van middelen.

Kan de portefeuillehouder bevestigen dat we die stap gaan zetten?

Tot slot het onderwerp cybersecurity binnen het waterschap. Uit de rapportage van de concerncontroller blijken nadrukkelijk de risico's rondom cybersecurity en wordt zelfs gesproken over een NIS2-aansprakelijkheid voor bestuurders.

NIS2 staat voor 'Network and Information Security' en is Europese wetgeving die ons verplicht om onze digitale veiligheid op orde te hebben. Helaas zien we dit gevoel van urgentie nog onvoldoende terug bij D&H. Toch moeten we daarop wel actief sturen.

Cybersecurity is immers allang geen technisch detail meer, maar een randvoorwaarde voor ons waterschap waar vitale processen, zoals waterbeheer en zuivering, steeds verder digitaliseren. Een storing of aanval kan dus directe gevolgen hebben voor onze kerntaken. Juist daarom vraagt dit onderwerp om bestuurlijke aandacht en duidelijke keuzes. De CDA-fractie vindt dat we hier niet reactief, maar juist proactief moeten handelen. Dat betekent investeren in onze digitale weerbaarheid. En, voorzitter, de vraag aan D&H is dan ook: wordt de urgentie erkend zoals die door de concerncontroller wordt geschetst en welke concrete stappen worden gezet om de digitale weerbaarheid van onze organisatie structureel te versterken?

En tot slot vinden wij het voor de komende jaren weer wenselijk dat de rapportage van de concerncontroller weer gewoon onderdeel gaat uitmaken van de stukken zoals dat voorgeen ook het geval was. En het voorgaande toont nog eens het belang daarvan duidelijk aan. dank u wel, voorzitter, dat was het in eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Frowijn. Anderen die zich melden? Mijnheer Cramer.

De heer Cramer (VVD): Ja, dank u wel, voorzitter. Mijnheer Frowijn: er zit iets tegengestelds in wat u zegt. Je zou kunnen zeggen: als onze reserves onvoldoende zijn en de uitputting van ons investeringsbudget laag, dan leidt dat vanzelfsprekend tot hogere reserves. En dan lost zich dat probleem via de achterdeur alsnog op. We vullen – als het ware- onze reserves eerder aan dan anders als we wél volledig ons budget zouden gebruiken.

Overigens -en dat even terzijde-: de VVD begrijpt volledig dat de druk op de aanneemarkt groot is en dat de kans dat je op voorhand, en op voorhand betekent in dit geval al in de zomer van het jaar daaraan voorafgaand adequaat zou kunnen inschatten welke projecten al-dan-niet kunnen worden uitgevoerd nadat je een aanbesteding hebt uitgevoerd, nogal een ingewikkeld en kwetsbaar proces is. En we zien ook liever, dat we over-budgetteren en onder-aanbesteden dan dat we het omgekeerde doen. Dan krijgen we elke keer hier weer verzoeken om de begroting op te hogen die dan niet in balans is omdat we halverwege het jaar onze belastingheffing niet omhoog kunnen doen.

Dus alles overwegend is dit een situatie die voortvloeit -wat de VVD betreft- uit de economische omstandigheden waarin het waterschap zich bevindt, en dus wat ons betreft alleszins redelijk, voor zover en indien we de extra opbrengsten niet gebruiken, dus de reserves niet alsnog weer gaan gebruiken, om die leeg te lepelen in het jaar daarop. En dat is waar we -denk ik- als volksvertegenwoordiging voorzichtig mee moeten zijn.

En dan wil ik nog een punt maken: er zijn ook waterschappen en overheden die, omdat ze weten dat een deel van de aanbestedingen niet zal doorgaan, dan maar lager begroten.

Dus die zeggen: nou weet je, de ervaring leert ons de afgelopen jaren dat 70% van de begrote bedragen daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Dat lijkt ons een gevaarlijke begrotingssystematiek om de reden die ik net noemde.

De VVD is daar geen voorstander van.

Als laatste wil ik nog wel een vraag aan het college van D&H stellen en die is: het kan natuurlijk zo zijn, dat sommige projecten urgenter zijn dan andere. En als we ook over de breedte van ons eigen pakket niet prioriteren in de aanbestedingen die echt *moeten* omdat we met onze assets aan het eind van de levenscyclus zijn en er dus iets *moet* gebeuren, dan zou ik graag zien dat het college ons informeert over het feit dat kritieke infrastructuur door aanbestedingsproblemen niet of niet voldoende op tijd worden vervangen. Dank u zeer.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Cramer. Dan anderen, de heer Rooker.

De heer Rooker (Ongebouwd): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wil natuurlijk de complimenten maken voor het opstellen van de jaarstukken. Complimenten aan de organisatie, de Auditcommissie,

concerncontrol en uiteraard de accountant. En ik deel de aandacht die betreffen het herstel van de reserves. Daar wordt door anderen al voldoende ook op ingegaan.

Ik kaart nog even aan de Kaderrichtlijn Water, dat heb ik ook in commissie ook even aangetipt. Wat ik daarover wil zeggen is dat er motie in de Tweede Kamer is aangenomen, dat wanneer KRW-doelen niet haalbaar blijken of onevenredig kostbaar, er een beroep kan worden gedaan op doelverlaging. Achtergrondconcentraties kunnen verdisconteerd worden in de eindnormen en de rijksoverheid roept de lagere overheden op daarmee vaart te maken.

En over dat vaart maken, wil ik de portefeuillehouder vragen: hoe staat het ermee, met dat vaart maken?

En verder kan ik melden dat ik akkoord kan gaan met het voorstel. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Rooker. Dan heb ik een handje gezien, ja, mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Voor ons is de jaarrekening, het jaarverslag ook altijd weer een momentje om aandacht te vragen voor de dieren. En dat zal ik ook dit jaar weer doen.

In het paasweekend las ik in de NRC een interview met Theunis Piersma. Een trekvoegecoloog. Net met emeritaat. En hij geeft aan dat in de biologie nog vaak wordt gedacht vanuit achterhaalde ideeën. Zoals de mening van Descartes, die dacht dat alleen mensen een ziel hebben en dieren niet. En dat dieren gedreven worden door hun instinct en alles draait om de 'survival of the fittest'.

Maar uit wetenschappelijk onderzoek blijkt, dat dat helemaal niet waar is: gedrag van mensen maar ook van dieren wordt niet alleen bepaald door biologische aanleg, maar ook door sociale interactie tussen soortgenoten.

Ook dieren leren van elkaar: geven kennis door, onderhouden relaties, vriendschappen, spelen met elkaar. Ik zou zeggen: het zijn net mensen.

Maar ze zijn wel kwetsbaarder dan mensen in die zin, dat wij bepalen of er wel of geen plaats is voor dieren en waar dan.

Maar betekent dat ook dat wij geen morele plicht hebben als CHI tegenover dieren? Wij van de Partij voor de Dieren vinden van wel. We geloven niet in het recht van de sterksten maar juist in barmhartigheid voor al wat kwetsbaar is: of dat nu dieren, bomen, planten of mensen zijn.

En als ik dan kijk in het jaarverslag, dan staan er nauwelijks concrete cijfers over dieren, wat we hebben gedaan om leefgebieden te creëren en dieren te beschermen.

En wat daarvan de concrete effecten zijn.

Het enige concrete cijfer dat wordt genoemd is dat er in 2025 72 vispassages zijn gerealiseerd. Dat is een mooi resultaat maar hebben die vispassages ook daadwerkelijk een gunstig effect op de visstand? Dat weten we niet en dat is ook niet zeker, want vissen kunnen wel migreren maar ze kunnen alleen maar floreren als ze terecht komen in een gezond ecosysteem met een goede waterkwaliteit. Met waterplanten en weinig algen en daarin wordt lang niet altijd voorzien.

En het helpt al helemaal niet als soorten als paling direct weer worden opgevisst om te worden opgegeten. Misschien dat in 'De Week van de Vis' hier nog een licht op kan worden geworpen, of dat het beeld minder somber is dan ik hier nu schets. Laten we dat hopen.

We lezen ook dat er de broedplekken voor kwetsbare vogels zijn gemaakt. Maar hoeveel dat er dan zijn, en of deze plekken ook zo worden gebruikt, blijft onduidelijk. En daarom zouden wij het fijn vinden, als de portefeuillehouder biodiversiteit binnenkort met een afzonderlijk jaarverslag zou komen over wat er in het afgelopen jaar concreet is gerealiseerd en ook wat de effecten op dieren en de natuur daarvan waren. Misschien mooi om dat ook in de lunchlezing dan met elkaar te kunnen bespreken.

En naast die dieren leven wij ook mensen in een veranderende wereld. Met Trump aan de macht is het recht van de sterksten ook in de mensenwereld dominant geworden. En daarmee verandert de wereld in een rap tempo. Een man bepaalt het lot van miljarden mensen, dieren en de natuur wereldwijd.

Wij hebben te maken met stijgende energieprijzen, veiligheidsdreigingen, andere prioriteitstelling en dat vraagt om een solide financieel beleid.

En dat betekent dat we als HHNK ieder jaar maar ook tussentijds moeten bekijken of verandering van ons financieel beleid noodzakelijk is. En dat betekent voor de Partij voor de Dieren ook dat we antwoord moeten geven op de vraag of we onze tariefegalisatiereserves niet sneller positief moeten laten worden.

Het beperken van tariefstijgingen is voor ons geen doel op zich. Het gaat erom, dat burgers en bedrijven beseffen wat HHNK voor hen doet. En dat zonder HHNK het water, het gebied weer grotendeels zal overnemen en wonen en werken in grote delen onmogelijk zou zijn.

Wonen en werken in dit gebied is niet vanzelfsprekend. Daar wordt dag en nacht door HHNK aan gewerkt, en dat kost geld en natuurlijk moeten we wel doelmatig aan de slag gaan en geen geld over de balk gooien, maar dat we leven in een grotendeels kunstmatig in standgehouden gebied, wat continue werk van ons vraagt, is wel de realiteit. En daar mogen we burgers en bedrijven wel bewuster van maken. En dat betekent uiteraard niet dat we de tarieven rücksichtslos verhogen: ook hier geldt dat we oog moeten hebben voor kwetsbare burgers en bedrijven maar wel belangrijk om alert te blijven en tijdig maatregelen te nemen.

En tot slot: uiteraard ook onze dank aan D&H en de ambtelijke organisatie voor het opstellen van de jaarrekening en de accountant voor het controleren van deze stukken én voor het positieve beeld dat uit de jaarrekening blijkt. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Zijde. Dan kom ik bij de heer Lap.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja, dank u wel. Geachte dijkgraaf, heemraden, algemeen bestuur, medewerkers en belangstellenden. Betreffende het jaarverslag 2025 wil ik de gehele organisatie van HHNK bedanken voor de uitvoering van het werk van het afgelopen jaar. Speciaal voor de vele betrokken medewerkers. Ook dank voor de daarna -meer op kantoor- verwerken en verwoorden van de definitieve jaarrekening 2025.

Het jaarverslag geeft een goed overzicht van wat er is gebeurd en wat er is blijven liggen. In de gezamenlijke commissie van twee weken geleden is reeds het een-en-ander besproken. Een paar zaken uit het afgelopen jaar wil ik graag nog onder de aandacht brengen.

De versterking van de Markermeerdijken komt richting de afronding. De versterking bij Durgerdam was eerder aangehouden: eerst versterkingswerkzaamheden van de fundering van de huizen in Durgerdam te realiseren. In plaats van het actief aan de gang gaan, lijkt het erop dat er eigenlijk vrijwel niets gebeurde en dat HHNK afwacht totdat de dijk aldaar opnieuw zal worden afgekeurd. De dijk bij Monnickendam blijkt ook die kant op te gaan doordat ook hier een deel van de dijk uit het HWBP-project is gehaald. In Monnickendam zelf wordt momenteel een grote woonwijk tegen en rondom de Markermeerdijk gebouwd. Waarbij de vraag is, of er wel optimaal rekening wordt gehouden met de toekomstige dijkversterkingen.

Kortom: het is zeer zorgelijk dat een enorm kostbaar dijkversterkingswerk als de Markermeerdijken straks wordt afgeleverd met twee zwakke schakels die nog niet zijn opgeknapt.

De Kaderrichtlijn Water en daaraan gekoppelde wet- en regelgeving is ook een punt van aandacht en zorg. Uiteraard moeten we streven om het water zo schoon en goed mogelijk te krijgen. Daar moeten we ons met ons allen voor inzetten. Probleem is echter, dat er te vaak niet altijd van de juiste gegevens wordt uitgegaan. Maar dat er vaak aannames zijn die na enige tijd uitgangspunt zijn geworden. De agrarische wereld, en met name de veehouderij, gaat hier momenteel zwaar de dupe van worden. Zelf zie ik mijn eigen omgeving hoe vanuit de Kaderrichtlijn Water onjuiste conclusies worden getrokken die tot gevolg hebben dat extensieve veehouderijbedrijven gaan saneren. En het grasland verplicht moet worden omgeploegd. Dat zijn de voorwaarden van de saneringsregeling. Hiermee schiet het waterschap zichzelf volgens mij in de voet.

In 2025 zouden we jaarlijks een jaarverslag krijgen van de jaarlijkse klachten en bezwaren die in HHNK zijn gepasseerd. Dit is hetzelfde zoals het tot voor enkele jaren gebruikelijk was bij onze organisatie. Eind 2024 is dit door de dijkgraaf ook toegezegd maar is nog steeds niet uitgevoerd.

Waarom kan er niet -zoals voorheen- worden gerapporteerd?

In 2025 hebben we als bestuur bijna wekelijks een bijeenkomst gehad. Enerzijds prima maar het kan ook nadelen geven. De themabijeenkomsten zijn zeer nuttig en informatief, maar de themabijeenkomsten worden ook vaak ruim voorzien van informatie waarbij het zoveel informatie is, dat er soms weinig tijd is voor vragen en discussie.

Ook het bespreken van beleidsmatige zaken in de themabijeenkomsten worden te vaak gezien als voldoende besproken voor het bestuur. Een voorbeeld hiervan is duidelijk de Kustvisie van HHNK. Na het bespreken in een kort uurtje in de themabijeenkomst, lijkt het te zijn afgedaan. Een paar weken later komen er weer onderdelen uit de Kustvisie die in een besloten vergadering moeten worden behandeld.

Het verzoek is, om nog dit jaar te komen tot een evaluatie welke onderwerpen qua beleid bij het algemeen bestuur moeten worden besproken en welke door het dagelijks bestuur kunnen worden afgedaan.

Tot slot een punt van zorg: dat we als bestuur veel te weinig het veld ingaan. We zijn -misschien mede door de Toekomstvisie- het afgelopen jaar weinig buiten geweest.

Een half uur ergens kijken helpt meestal meer dan twee uur vergaderen.

Nogmaals dank voor de jaarrekening en voor de vrijwel altijd plezierige samenwerking. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Dickhoff.

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Tijdens de commissievergadering heb ik ook al mijn waardering uitgesproken naar de ambtenaren en de dagelijks bestuurders over de leesbaarheid van de jaarrekening. Ik had een heel epistel opgeschreven in het kader van investeringen, maar het CDA heeft al over het een en ander vragen gesteld, net als de VVD. Dus laat ik het even achterwegen en ga ik een ander punt aankaarten. Het heeft ook te maken met informatie over de stand van zaken van de tot en met 2025 goedgekeurde kredieten. Ik heb hierover vragen gesteld en voor een deel ben ik verwezen naar de heer Peter Boelsma, die mij inzicht kon geven in de stand van zaken van de tot en met 2025 goedgekeurde kredieten. En dat heb ik niet alleen zo gevraagd omdat in de afgelopen jaren toch elke keer een onderschrijding was ten opzichte van de begroting.

Voorzitter, vorige week heb ik een lijst ingezien van de tot en met 2025 goedgekeurde kredieten en de daarbij behorende uitgaven tot en met 2025.

Ik heb me wel een beetje over die lijst verbaasd. Aan goedgekeurde kredieten staat in totaal € 1,9 miljard op de lijst. En aan uitgaven € 1,3 miljard. Grotendeels betreft het aantal kredieten inzake het Hoogwaterbeschermingsprogramma 1 en 2.

Met andere woorden: nog € 600 miljoen te gaan. Het grootste gedeelte is wel bestemd voor het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

Voorzitter: ik ben ook nieuwsgierig naar de antwoorden van de portefeuillehouder met betrekking tot de vragen die ik heb gesteld over: 1. De verwachte uitgaven in 2026; 2. De uitgaven na 2026 en dan per jaar; 3. Per goedgekeurd krediet aangeven of er een onderschrijding of een overschrijding wordt verwacht. Deze antwoorden kan de portefeuillehouder verstrekken als het MJP 2027-2031 afgerond is. Dat laatste staat in het memo dat de portefeuillehouder op 31 maart jongstleden naar ons toe heeft gestuurd. En ik kijk er met grote belangstelling naar uit. Dat kunt u zich voorstellen. En nog eens een keer, de Partij voor de Dieren heeft het natuurlijk ook aangekaart: we zitten wel in een geopolitieke situatie waar natuurlijk alles nu een klein beetje op zijn kop gaat staan. Dus ik ben ook zeer nieuwsgierig hoe u als dagelijks bestuurders ons hierin meeneemt. En tot zover in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Dickhoff. Mevrouw Zuurbier komt de vergadering binnen. Kwart over acht.

Dan ga ik door naar de heer Laan.

De heer Van der Laan (PvdA): Dank u wel, voorzitter. De heer *Van der Laan* gaat het woord voeren, inderdaad.

De voorzitter: Aan u het woord, mijnheer Van der Laan. Sorry.

De heer Van der Laan (PvdA): Wij sluiten ons aan bij alle complimenten en waardering die door andere fracties al zijn uitgesproken richting de organisatie. Het zijn goed leesbare stukken, de jaarstukken.

Het is een belangrijk moment om toch even bij stil te staan in onze planning & controlcyclus. Want op dit moment gaan we kijken of het dagelijks bestuur zijn mandaat over 2025 goed gebruikt heeft.

De heer Frowijn heeft dat al keurig toegelicht, dus daar ga ik verder ook niet op in. Ook tijdens de voorbehandeling in de commissie en de technische vragenbriefing zijn er al uitgebreid door ons vragen gesteld en hebben we daar antwoord op gekregen.

We hebben er ook vol vertrouwen in dat het dagelijks bestuur in die antwoorden heeft aangegeven dat het onze zorgen deelt, dus die hoeft ik hier ook niet te herhalen. Wij bewaren onze politieke beschouwingen voor het MJP dat er nog aan gaat komen, want dat lijkt ons de meest geëigende plek. Er waren drie positieve punten die wij in de commissievergadering genoemd hebben en die zal ik hier toch nog even herhalen, want wij vinden dat nog steeds belangrijk.

Dat is dat kwijschelding een stukje minder geworden is doordat er minder aanvragen zijn geweest. Dus dat stemt ons positief.

De participatiebanen die zijn op voldoende niveau gerealiseerd. Boven gemiddeld zelfs in vergelijking met onze sector.

En ook het ziekteverzuim was een positief punt. Dat mag niet onvermeld blijven.

Dan de zorgen van de accountant. De accountant heeft aangegeven dat er dankzij allerlei incidentele mee- en tegenvallers nu een overschot is maar dat er structureel sprake is van een tekort in de exploitatie. Er is hier vele malen gesproken over dat we onze lasten niet moeten doorschuiven naar de volgende generaties. Wij zijn het dus van harte eens met mevrouw Van der Zijde dat belastingverhoging wat ons betreft dan inderdaad ook niet uit de weg gegaan zou moeten worden om dit structurele tekort op te lossen. Om inderdaad de structurele uitgaven in overeenstemming te brengen met de structurele inkomsten.

Ook dit jaar, in de begroting 2026, doen wij weer een greep in de reserves. Ongeveer € 16 miljoen.

Dus ja: dat baart zorgen en we wensen dus ook dat we vasthouden aan het jaar 2029 wanneer de reserves daadwerkelijk weer op 0 komen.

Mevrouw Van der Zijde die hield een pleidooi over de dieren. Dat kunnen wij inderdaad heel goed ondersteunen maar mij viel in het nieuws iets anders op bij dieren. Want ja: in de natuur is het eten en gegeten worden.

En wij voeren oorlog als mensen maar wat schetst onze verbazing in Afrika, bij chimpansees: daar gaan ze elkaar ook te lijf in een soort burgeroorlog. Dus wat dat betreft lijken wij inderdaad heel veel op dieren. Gelukkig maar.

Voorzitter: wij zijn heel tevreden met deze jaarstukken en we hebben geen verdere vragen aan het dagelijks bestuur. En wij zullen uiteraard van harte hiermee instemmen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van der Laan. Dan kom ik bij de heer Hoekstra.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja: wij hebben de jaarrekening in de gezamenlijke commissie al uitvoerig besproken. Ik beperk me tot de hoofdpunten en ik moet constateren dat heel veel van de hoofdpunten die ik zou willen noemen, al door anderen benoemd zijn. Dus ik zal het kort houden.

De jaarrekening heeft voor mijn fractie twee doelen. In de eerste plaats terugkijken of we de belastingcenten en de andere inkomsten rechtmatig hebben besteed. Maar het is ook van belang om vanuit die terugblik vooruit te kijken in die zin van: liggen we als waterschap nog wel op koers voor

een financieel gezonde toekomst? En wat dat laatste betreft wil ik een aantal kanttekeningen plaatsen die ook de andere fracties al gemaakt hebben.

Het positieve resultaat voor een overheidsorganisatie is te mooi in de zin dat de afwijking van de begroting echt groot is. En de wijze waarop dat resultaat tot stand is gekomen, baart ons zorgen.

Incidentele baten, de inzet van reserves en een forse afname van het investeringsvolume.

Kijken naar de toekomst vragen wij ons dan ook af, hoe financieel gezond HHNK is. De laatste drie jaar laat HHNK zwarte cijfers zien door de inzet van incidentele netto baten, de reserves en een lager investeringsvolume dan begroot.

Het aanspreken van de incidentele baten en de reserves is een wankel basis voor de toekomst.

Ook de externe account wijst daarop. Als we niet opletten zaden we de volgende generaties op met financiële problemen en belastingverhogingen zoals collega-waterschappen is overkomen de afgelopen jaren.

De externe factoren blijken niet tijdelijk maar structureler van aard. We vinden het dan ook een goede zaak dat de huidige omstandigheden worden benoemd als het nieuwe normaal. Maar wat betekent dat, dat je dat als het nieuwe normaal gaat zien. En dat is een vraag aan de portefeuillehouder.

Wij vragen de portefeuillehouder dan ook om in het komend MJP expliciet aandacht te geven aan een inzicht in de structurele opbrengsten en uitgaven en zorgen dat die goed in balans zijn.

Terughoudend te zijn met de inzet van reserves om de begroting te dekken en inzichtelijk te maken hoe de veranderingen in de investeringen worden ingelopen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de andere kant van de vergaderzaal. Mevrouw Koning: aan u het woord.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

Nou: als je als een van de laatsten aan het woord bent, dan kun je het kort en bondig houden. Dan is er al heel veel gezegd.

We blikken terug op de jaarstukken van 2025 en de complimenten gelden ook vanuit onze fractie.

Evenals dat we blij zijn met de goedkeurende verklaring.

Zorgelijk blijven -wat onze fractie betreft- de negatieve reserves en dat wordt ook gedeeld door een aantal andere partijen maar ook door de accountant.

En het wordt verder weg gezet in de tijd en dat baart ons nog meer zorgen.

Ook zorgelijk vinden wij wetgeving die niet of nauwelijks is te realiseren omdat er geen handelingsinspanning is maar een doelinspanning en doelinspanning is niet altijd te realiseren, afhankelijk van weer, klimaat, tijd, bodemgesteldheid, achtergrondbelasting etc.

Dus wij vragen D&H om te onderzoeken of te kijken, of bijvoorbeeld de Kaderrichtlijn Water maar ook het stedelijk afvalwater, of dat niet aangepast kan worden aan de handelingshoeveelheid in plaats van een doelinspanning want in deze tijd met geopolitieke spanningen, grondstofspanningen, onberekenbaar bestuur: situaties waarvan niemand op voorhand kan zeggen wat er gaat gebeuren, willen wij graag dat HHNK zich houdt en ook vooral bezig is met de inspanningen die in *ons* gebied, die betaalbaar en realiseerbaar zijn. Dus onze vraag is: onderzoek dat.

Wij kijken ook met heel veel spanning uit naar het komende MJP gezien de geschetste ontwikkelingen in de wereld om ons heen en wij kunnen decharge verlenen voor het gevoerde beleid. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koning. Zijn er nog mensen niet aan de beurt geweest die wel aan de beurt willen zijn? Zo neen: dan dank ik u voor uw inbreng voor de eerste termijn en geef ik al eerste het woord aan de portefeuillehouder Middelen, de heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, dank u wel, voorzitter. Eerst denk ik even over de zorgen over onze financiële positie die komt nu wel naar voren in de jaarstukken, dat u duidt op de zorg die de accountant heeft gesteld.

Nou: zo is dat niet op mij overgekomen. Het is natuurlijk wel zo dat de accountant gewoon een zuivere balans heeft opgemaakt tussen wat de uitgaven zijn en wat de inkomsten. Aan de andere

kant, en dat is natuurlijk een heel bijzondere positie waar wij in zitten, en dat hebben de sprekers in het algemeen ook heel goed geconstateerd: wij zijn in de positie om belasting te heffen en die kunnen we zelf vaststellen. In de Kostentoedelingsverordening hebben we dat keurig neergelegd en elke keer in het MJP, in de begroting, heeft u budgetrecht en gaan we daarmee aan de slag.

Dus ik deel niet zo die zorgen, zeker niet op korte termijn, over onze financiële positie en dat we structureel en incidenteel uit elkaar moeten halen.

Kijk, de systematiek van de reserves die hebben we uitgebreid toegelicht en ik zou die graag willen verplaatsen naar het MJP om daar nog eens goed met elkaar door te nemen waar dan de risico's liggen. Het is een systematiek die wij eigenlijk jarenlang hebben gehanteerd en inderdaad zijn we nu ook meer negatief gegaan afgelopen jaar en dat hebben we ook gecommuniceerd omdat we niet boven de 12-13% wilden verhogen. Dat hebben we ook in voorbeelden laten zien. We willen geleidelijk laten stijgen. De kostenstijgingen waren wel zodanig -het dieptepunt van de reserves was zo diep- dat toezichthouders ook een beetje zenuwachtig werden: de provincie en de accountant, maar we hebben dat keurig in de lijn gezet, we zullen er voor het MJP voor zorgen dat we het streven om in 2025 op orde te zijn dat we dat ook naar voren halen en terecht dat u daar ook op doelt want daar is vaak op bedoeld en de toezichthouders vinden dat ook dus dat gaan we gewoon uitvoeren en dat zult u in het MJP terugzien. En ik denk dat het goed is om nog eens een keer de systematiek van de reserves zoals wij die hanteren, hoe we dat het afgelopen jaar gedaan hebben, en hoe we dat dan herstellen, en er zit eigenlijk gewoon de systematiek van de belastingpercentageverhogingen voor Waterketen en Watersysteem in, bijvoorbeeld.

Dus dat is op zich een hele mooie discussie die we daar dan gaan voeren, voorzitter.

Dan de geopolitieke situatie. De vorige keer hebben we er ook iets over gezegd van de zorgen die wij hebben. Gelukkig hebben we -en ik kijk even naar het CDA- de slibdroger niet meer nodig qua gas. We zijn 99% minder afhankelijk. We hebben goede contracten afgesloten, we hebben best goed geklikt, denk ik. Bij toeval wellicht maar ook kijkend naar de markt. Dus dat is op zich met energie prima. Maar dat is maar een klein onderdeelje.

Natuurlijk maken wij ons zorgen en daarvoor wil ik graag, want kunnen we hier op terugkijken door bij de jaarstukken er veel over te spreken, maar ik denk dat het, en ik heb daar ook niet direct een antwoord op, er wordt in de organisatie nu nadrukkelijk naar gekeken. In het MJP moeten we daar op de een of andere manier iets mee. We hebben altijd de 'clicking' op het CBP dat daar dan de gemiddelde stijging in zit die wij hanteren in het MJP. We moeten even kijken: u zegt die zorg. En dan moeten wij kijken zou je daar dan een variant, ik filosofeer gewoon met u mee nu hoor, van: ik heb daar verder nog helemaal niet over gesproken. Ja, wel over gedacht maar er is nog niks uitgewerkt. Maar we moeten daar een antwoord op hebben want die zorg leeft bij u dus kun je een andere variant zien waarin een hoger inflatiepercentage komt of kostenstijgingen, van alles wat we eigenlijk toen in de coronatijd ook hebben meegemaakt. Dat is wel wat je steeds meer ziet in de beschouwing over de positie waar we langzaam in gekomen zijn.

Vindt u het goed dat we het daar dan plaatsen omdat het nu vandaag echt over de jaarstukken gaat. Goed. Dan ga ik even chronologisch aflopen.

Het CDA heeft uitgebreid gezegd -ik moet het even terughalen- u had drie punten. Eerst begon u over de 2% of 5%. En over, ja wat zei u, dat investeringen achterblijven. Dat is correct, daar hebben we ook uitleg aan gegeven. Het belangrijkste is ook wel de vergunningensfeer en de aanbesteding. Dat is een combinatie maar met name de Omgevingsdienst: met de nieuwe Omgevingswet is dat problematischer geworden en vergunningen zijn: daar moeten we mee leren omgaan met elkaar. Er zijn nu wel gesprekken over en we verwachten dat het in de toekomst wat beter gaat lopen, maar we hebben daar echt wel een leerproces moeten doormaken.

De slibdroger: daar zal mijn collega op terugkomen. Financieel heeft u de cijfers denk ik op orde. Alleen: dat is ook uitgebreid met elkaar doorgenomen dat die cijfers zo zouden zijn. We hebben ook met HVC gediscussieerd over wel of niet openhouden. Er zouden ook behoorlijke onderhoudskosten komen, investeringen in een slibdroger die je eigenlijk niet meer wilt onderhouden. Daar zat echt een dilemma en daar hebben we over gesproken en uiteindelijk hebben we samen met HVC die knoop doorgehakt. Om nou ja, sociaal plan, alles uit te voeren wat ze allemaal voorgenomen hadden want

uiteindelijk moest HVC dat ook gaan betalen. Dus er is eigenlijk echt wel een bewuste keuze gemaakt. Dat het vervolgens tegenvalt om die slibdroger op gang te krijgen. Dat was wel door sommigen voorspeld maar we hebben daarover van HVC constant te horen gekregen dat het wel goed zou komen. Dus daar hebben we ook op geacteerd.

Dan op bladzijde 12 kunt u zien waar al die positieve zaken vandaar komen. Een mooie opsomming is dat.

Dan heeft u het voor mijn portefeuille over cybersecurity. Over NIS2. Ja: het is een systeem dat wordt opgelegd vanuit Europa en daar moet je aan voldoen om netjes op orde te zijn. Het is omgezet in de Cybersecuritywet in Nederland. Dat is volgens mij nog steeds niet helemaal op orde maar als dat er is gaan we erop acteren. En voordien zijn we er al volop daarmee aan de gang geweest.

We proberen daar echt in te investeren. Het afgelopen MJP zijn daarvoor ook nadrukkelijk fte's neergezet. Met name in onze BIO-compliance¹ in 2027 zijn we op schema hebben we toen laten horen en laten zien en we gaan als D&H trainen. Dat is ook wel heel aardig, dat is voor ons ook een ervaring. We gaan eerst twee boardroom-trainingen doen en dan gaan we vaardigheden en securityrisico's in onze organisatie gaan we -voor ons ook nieuw- en cyberincidenten gaan we kennis van nemen en de verplichting om die training te volgen gaan we doen. En of dat voor het algemeen bestuur geldt, kan ik u niet vertellen, maar wellicht komt daar een vervolg op.

En zo gaan we de stappen zetten, successievelijk. Ook daar zitten weer in de organisatie kosten aan verbonden. We merken en dat valt ook overal te lezen, dat het langzamerhand een soort wedstrijd aan het worden is: met hacks en big tech. Het is best heel complex en gelukkig zijn we gelieerd aan het Waterschapshuis waar we als waterschappen samenwerken. En we hebben net ons Informatiebeleidsplan aangenomen en daar zie je ook dat wij sturen op de strategie die in Nederland ontwikkeld moet worden. Maar ja: dat is ook aan het nieuwe Kabinet om daar handen en voeten aan te geven. En wij zullen er alles aan doen om via het Waterschapshuis, via de Unie van Waterschappen, om daar druk op te zetten dat wij daarmee aan de gang willen.

Even kijken. Dan heeft u volgens mij ook gevraagd over de concerncontroller waarom hij niet meer bij ... ja, het is geen besluitstuk voor het CHI. Onze concerncontroller is nogal van de regels en van netjes omgaan met hoe het dan moet. En feitelijk dan zou je hem kunnen toevoegen aan de agenda onder een kopje 'Geen besluitvorming maar ter kennisgeving'. Dat zou dan kunnen, eventueel, maar het is ter kennisgeving aan het CHI, zo moet u het zien. Maar u kunt er niet echt over besluiten. U kunt er uiteraard wel vragen over stellen, dat zou nu ook kunnen.

Dus dat kunnen we doen, denk ik.

Geopolitiek heb ik iets over gezegd.

Dan de heer Cramer over aanbestedingen. U hebt helemaal gelijk, denk ik. Dat doen we eigenlijk al jaren: dat we iets ruimer en dan proberen we dat te volgen maar dat we het eigenlijk nooit helemaal redden. En tegelijkertijd geeft dat wel ruimte aan de organisatie als het een keer wél de andere kant opgaat, dat het ook kan. En dat is heel belangrijk en dat we dit jaar ook meemaken omdat we toch een soort inloopproces hebben met de investeringen. Dat gaan we echt proberen, dus ik denk dat dat verstandig is.

Prioritering: nou. Op dit moment is het meer van: kun je met beschikbare mensen vooral de nieuwe projecten, de grote projecten, en daarmee zullen we bij u terugkomen: 'De Grote Verbouwing' is daar een onderdeel van. We hebben ook cybersecurity. Allemaal zaken die best wel ingewikkeld zijn en die voor ons nieuw zijn. We hebben natuurlijk deskresearch gedaan: dat we ook hebben geleerd dat we dingen moeten aanpassen in de organisatie, anders moeten doen, sturingsmodellen worden aangepast, hoe we met elkaar omgaan in de organisatie, kunnen efficiënter en doelmatiger.

Het zijn allemaal onderdelen die u denk ik ook aanspreken maar prioritering op dit moment is niet aan de orde. Het is al meer gevraagd aan ons: zijn we nauw in een soort positie gekomen dat we de zaak niet op orde hebben, dat we niet kunnen voldoen aan: neen.

En dan is het ook politiek zo, zo zitten we ook bij elkaar, en dan zullen we daar ook meteen de mededeling doen vanuit ons D&H, vanuit de organisatie, dat we daar iets moeten bijspijkeren.

¹ Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

Dan, even kijken, de heer Rooker. Ik denk niet dat u echt een vraag gesteld hebt. Complimenten. Trouwens die zijn bijna nogmaals door iedereen gedaan, dus laten we die ook niet vergeten te noemen. Bedankt namens de organisatie en laat ik ook nog eens een keer benoemen dat we iets unieks hebben meegemaakt. Dat we geen aanbeveling hadden van de accountant. De accountant had wel zorgen maar die zorgen heeft hij niet omgezet in een aanbeveling die we moeten opvolgen. Dus ja. We zijn heel content dat de accountant zo tevreden is over de interne beheersing en de goede staat.

Dan nog even financieel: de heer Hoekstra heeft wel meer, ik dacht dat pak ik mooi mee, gezegd over zijn we dan wel goed bezig, moeten we onze reservesystematiek. Nou, daar heb ik iets over gezegd. Dat komt in het MJP terug.

Maar nogmaals: de weerbaarheid is goed, onze schuldratio is prima vergeleken met andere organisatie, we hebben al eerder ten opzichte van andere waterschappen veel in exploitatie gezet in plaats van het naar toekomstige generaties te brengen. Dus die verplichting is ook gekomen en ook daar kunnen we aan voldoen. Dankzij onze driehoek die we altijd hanteren zitten we eigenlijk heel goed in ons vel, denk ik. Dus ik wil nog eens een keer benadrukken: weest u nu niet bezorgd over onze financiële positie want daarover kan ik bij andere waterschappen wel een heel ander verhaal vertellen.

En we hebben nog steeds met ons MJP zitten we goed op schema om ook die reserves weg te werken en wellicht dat we dan die systematiek -omdat die toch niet helemaal begrepen wordt- niet meer toepassen. Alleen dan is de kans wel aanwezig dat onze tarieven hier-en-daar wat meer gaan schommelen of grotere stijgingen en ik begrijp dat de Partij voor de Dieren dat geen probleem vindt omdat dingen gewoon moeten gebeuren zoals ze moeten. Alleen wij vinden het toch heel prettig als organisatie om dat gelijkmatig te doen en dat vinden we ook beter uitlegbaar.

En de reserves hebben altijd heel goed gefunctioneerd. Maar nogmaals ook voor u: wij denken dat we echt in een financieel stabiele zaak zitten en egalisereserves beperken: ja, die hebben we altijd heel anders gebruikt om dat juist toe te passen.

Even kijken. Dan de heer Dickhoff. Ook daarvan zou ik willen zeggen, die discussie over kredieten en toezeggingen op het MJP: die kunnen we beter in het MJP plaatsen. Dat lijkt me een correcte positie. Maar u heeft gevraagd hoe we omgaan met kredieten en de toezegging die er ligt die komt gewoon bij het MJP-proces terug. Zullen we dat doen? Want dan kunnen we gewoon de jaarstukken hier afronden en ik kan u gewoon toezeggen dat we daar er de juiste aandacht aan kunnen geven. **Toezegging.**

En het is heel mooi dat u heeft uitgezocht over de uitgaves en wat we nog tegoed hebben: € 600 miljoen. Maar terecht is ook uw constatering, dat het Hoogwaterbeschermingsprogramma het grootste deel ervan uitmaakt.

De voorzitter: Interruptie door de heer Dickhoff.

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Nou, ik heb het niet uitgezocht. Ik heb het gepresenteerd gekregen.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, u heeft het wel uitgerekend. Want het staat niet helemaal..

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Ik kreeg gewoon een Excel-sheet en daar staat alles in. Dat hoef ik niet meer op te tellen.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Klopt. Je kunt het gewoon zien. Ik dacht dat u het opgeteld had.

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Neen, absoluut niet.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Kun je nagaan wat een service van ons eigenlijk. Maar goed: het Hoogwaterbeschermingsprogramma is natuurlijk wat dat betreft heel erg leidend geweest in de hoogte van die kredieten, laat ik het zo voorstellen, samenstellen of voorstellen. Maar ik hoop dat u ermee kunt leven dat we dat praktischer kunnen pakken bij het MJP en hoe we daarmee omgaan. Nou, dank PvdA, over de drie punten. En ja, volgens mij heeft u ook iets gezegd over de zorgen, maar die heb ik proberen te weerleggen in de zin van dat ik denk ik: u kunt rustig blijven slapen. Het klinkt een beetje 'lullig' maar zo bedoelt u het ook helemaal niet, maar ik kreeg een beetje het gevoel dat we ja, van dat we echt op de rand van de afgrond staan of zo. Dat is absoluut niet zo: we zijn heel sterk en dat wordt ook beaamd door alle stukken en door de accountant.

Ik denk wel dat we in het vervolg en dat is de ervaring met de accountant nu wel even, dat we daar nog eens een keer wat duiding aan moeten geven hoe de accountant dat presenteert en wat hij daarmee bedoelt en wat het risico daarvan is. Incidentele uitgaven en incidentele baten die staan keurig uitgesplitst. En die zijn ieder jaar natuurlijk heel verschillend. En ze komen elk jaar terug op bijna dezelfde grootte.

Dan de heer Hoekstra. Ik heb geprobeerd ook iets over te zeggen over incidentele, toekomstige generaties, geopolitiek, en met het MJP dat we daar een platform zoeken om daarmee om te gaan. Ook vanuit de Boeren Burgers Waterbelang negatieve reserves: maar die systematiek die hebben we ook gehanteerd om de tarieven een beetje op orde te houden en daar zijn we wat extreem het afgelopen jaar in geweest, denk ik, door omstandigheden maar als we met z'n allen vinden dat de systematiek aangepast moet worden dan...

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Voorzitter: bij interruptie.

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel. Mijnheer de portefeuillehouder: ik snap wel dat die reserves negatief zijn en dat die systematiek zo gehanteerd wordt.

Maar wij maken ons zorgen dat het jaar in, jaar uit doorschuift en dan pas op het allerlaatste moment pas weer -hopelijk- weer positief gaat worden. En dat is waar wij onze zorgen over uitspreken. Niet over de systematiek. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ja, voorzitter. Nou: dat is dan een duidelijke toevoeging en dat is begrijpelijk, denk ik. Vooruitschuiven herken ik niet. We hebben denk ik een duidelijke systematiek vanaf de coronaperiode uitgelegd. Hoe we dat gingen aanpakken en dat we ook in een systematiek komen, want dat zijn we misschien nu alweer gewend, aan die verhogingen van 10% gemiddeld, dat was voor ons best wel heel hoog. Want het was altijd 3-4% of nog iets lager. De systematiek verandert niet. En die waarschuwing die we net, laat ik zo zeggen: het is geen waarschuwing, maar wat we met elkaar constateren naar de komende jaren, met wat er allemaal gebeurt in de wereld: het hoogstwaarschijnlijk is dat die 10% eerder nog een tijdje doorgaat, of nog meer wordt dan minder. Ik hoop van niet, ik hoop dat we daar op doelmatigheid en efficiency wat kunnen winnen. Maar de zorg leeft natuurlijk wel enorm en ik denk dat dat ook wel in de, en daar heb ik ook iets over gezegd, hoe we dat moeten aanpakken, of we varianten moeten doen of scenario's. We moeten even kijken hoe we dat gaan oppakken om die zorg weg te halen. Dan hebben we nog -ik weet niet of het mijn portefeuille is, klachtenbeoordeling of is die bij de dijkgraaf?

De voorzitter: Die zal ik op mij nemen.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Dat is prima. Dan denk ik. Nou ik hoop, ik zal best iets vergeten zijn, maar ik denk dat we het hier even bij houden, voorzitter.

De voorzitter: Omdat u het onderwerp klachtenbehandeling heeft genoemd, zal ik die gelijk even afmaken. Mijnheer Lap: u heeft schriftelijke vragen gesteld over dit onderwerp en die zijn beantwoord onder nummer 43. Dus volgens mij kunt u daar de vragen zien en de antwoorden ook.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja...

De voorzitter: Mijnheer Lap.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Mag ik er even op reageren. We zijn al een jaar bezig om een beetje met, goed. Van tevoren werd het al aangegeven: je krijgt een antwoord en dan moet je maar weer een vervolgvraag over gaan stellen. Maar moeten we zo aan de gang blijven?

Er is een toezegging gedaan er is gerefereerd, dat heb ik ook opgestuurd, hoe die afhandeling in het verleden ging. En het verzoek is eigenlijk, om dat voort te zetten. Dank u wel.

De voorzitter: Ja, mijnheer Lap. Volgens is het heel simpel: vroeger kreeg men een burgerjaarverslag. Dat was wat wij verplicht moesten doen. Die verplichting is vervallen, dat is naar het jaarverslag gegaan. Die gegevens zijn daarin opgenomen en tot extra service wordt er een infographic gemaakt. Dat heeft helaas het afgelopen jaar iets meer tijd gekost, die heeft u de afgelopen keer wel gehad. Zelfs van twee jaar. En voor aankomend jaar worden ze gemaakt. Dus ik weet even niet welke toezegging ik dan niet nakom. Misschien heeft het iets langer geduurd. Direct achter op afsluiting van het kalenderjaar, maar ik voldoe wel aan de wettelijke verplichtingen en ik geef maximaal de informatie daarover. Dus mij is niet bekend waar dan een punt van discrepantie zit.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Als ik hier even op in mag gaan. Goed. In het najaar 2024 hebben we dit hele onderwerp besproken. Hoe klachten en hoe andere dingen worden behandeld. Nou, goed: daar heb ik een gegeven ogenblik bij de behandeling in het CHI wilde ik met een amendement komen om dat jaarverslag jaarlijks te presenteren omdat het gewoon geregeld te krijgen.

Dat heeft u toegezegd. Dat amendement was overbodig want het wordt gewoon gedaan. En vervolgens wordt het eigenlijk op deze manier in feite niet ingevuld. Maar ik zal de vervolgvraag gewoon stellen en dan zal ik het naar mijn idee gewoon goed onderbouwen. Zodat het -ik hoop- opgelost wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Ik zie uw vervolgvraag tegemoet. Ik moet zeggen heel simpel: er is geen verplichting meer voor het opstellen van een burgerjaarverslag. Dat doen we in de jaarrekening integraal. Dat is gewoon zoals het nu gebruikelijk is. en als extra service krijgt u een infographic. Ja: volgens mij wordt u meer bediend dan waar wij toe verplicht zijn en geven wij invulling aan uw wens. Maar ik zie uw vragen tegemoet. Dank u wel.

Dan ga ik door naar de andere portefeuillehouder.

De heer Frowijn (CDA): Voorzitter.

De voorzitter: Ja, de heer Frowijn.

De heer Frowijn (CDA): Ja, in de richting van de heer Lap. Ik denk dat u inderdaad uw inspanningen kunt besparen om vervolgvragen te stellen, want de toezegging die destijds is gedaan is inderdaad, dat u die informatie krijgt en waarschijnlijk heeft u gehoord dat het als een apart document aan u zou worden toegestuurd.

Maar net wat de portefeuillehouder zojuist aangaf: die is nu opgenomen in de jaarstukken als aparte paragraaf dus daar zult u het volgens mij mee moeten doen. En vervolgvragen hebben dan niet veel zin meer, denk ik.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door naar de heer Beemsterboer voor de vragen richting KRW en waterkwaliteit.

Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB): Dank u wel, voorzitter. Voorzitter: ik heb een viertal vragen over de KRW van diegenen die met name hun zorgen hebben geuit over: doen we wel de dingen zoals we ze moeten doen?

Mijnheer Frowijn geeft aan: is het een ambitie met realisme? Ik vind dat we daar wel degelijk heel erg duidelijk over geweest zijn. Heel erg goed naar gekeken hebben. Dat heeft geleid tot ons Impulsprogramma. Dat heeft geleid naar een presentatie op 17 maart waarin we verteld hebben hoe we op dit moment in de wedstrijd zitten.

Stopzetten van activiteiten die overbodig zijn -geeft u aan-: ja, ik heb jarenlang les gegeven in de reclame en daarvan was één ding zeker: de helft van alles reclame is weggegooid geld, maar je weet nooit welke helft. Dus moet je gewoon doorgaan en ook hier hebben we te maken met een aantal zaken, en dat wordt ook in dit stuk wel degelijk aangegeven: we hebben te maken met zaken die we voortvarend aanpakken, we hebben zaken die we met aanpassingen doen, maar we hebben ook zaken die we -ook vanwege de kosten- wat temporiseren.

Maar een heel groot gedeelte, en dan vraagt mevrouw Koning van probeer het wat meer met een handelingsinspanning te bekijken en wat minder met een doelinstelling: juist dat is hetgeen wat we hoofdzakelijk doen. Als ik kijk naar hetgeen wij doen, als het gaat om de kwaliteit van het water te meten: dat is niet een doelstelling van we willen perse op vijfhonderd plaatsen de kwaliteit meten. Neen: we willen de kwaliteit meten op die plaatsen waar het nodig is en als het toevallig..

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Voorzitter. Mag het per interruptie?

De voorzitter: Interruptie van mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, voorzitter. Die inspanningsverplichting was meer voor het stedelijk afvalwater als bedoeld voor de Kaderrichtlijn Water. Want daarvan zijn wij ons bewust, dat die handelingsoptie daar al veel meer wordt toegepast maar bij het stedelijk afvalwater is er nog duidelijk een doelsturing.

En ik vraag D&H om die doelsturing te onderzoeken: of dat ook een handelingsperspectief kan worden.

Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB): Daar ben ik heel blij om, want dat betekent dat ik hem niet meer ga beantwoorden maar mijn collega. Maar u had hem gefocust onder het kopje 'KRW', dus ik denk van: wat wilt u hiermee.

Mijnheer Lap: als u aangeeft dat wij werken met onjuiste gegevens, dan doet me dat wel een beetje zeer. Als u aan zou geven, van dat gegevens regelmatig wat meer moeten worden geüpdatet en dat we te maken krijgen met feiten die steeds duidelijker worden. Ja: dat is waar.

Wij komen soms achter dingen waarvan we zeggen: dat doen we al jaren op een andere manier en toch moeten we dat wat anders doen. En dat heeft invloed op onze handelingswijze.

Klopt.

Als we kijken naar onze inspanning om -en dat geldt ook naar mijnheer Rooker als het gaat over hoe kunnen we meewerken aan de doelverlaging die niet bij ons ligt maar bij de provincie -en dat weet u-: hoe kunnen we daar zo goed mogelijke cijfers leveren. Nou: u wordt binnenkort uitgenodigd en dat is u al bekend om aan te geven van wat zijn de resultaten, de laatste resultaten die hebben we hebben over het meten van de achtergrondbelasting, die hebben we geactualiseerd omdat we twee dingen: ten eerste is het al een aantal jaren geleden dat we ze goed gedaan hebben en ten tweede was de opdracht gegeven aan de Universiteit van Wageningen om het te doen. Maar dat hebben ze niet gedaan.

Dus wij hebben diezelfde Universiteit de opdracht gegeven, de eerste opdracht was landelijk en nu komt die bij ons vandaan, om die achtergrondbelasting goed te berekenen omdat *wij* in Noord-Holland-Noord zo'n uniek gebied zijn.

Wij pompen water rond. In rivierenland heb je te maken: het komt van boven en het gaat naar beneden weg en het neemt zelfs de bagger mee. Wij hebben te maken met een heel moeilijke situatie, met een achtergrondbelasting die invloed heeft op het effect en als u aangeeft dat wij te maken hebben met grondscheuren: u weet dat wij alleen maar over water gaan. En grondscheuren, akkertjes zwart maken of in uw geval op Texel wit, dat is aan de provincie. Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. U had al een vraag doorgepassd naar uw buurvrouw. Dus volgens mij geef ik die nu het woord. Ook om de andere vragen aan haar te beantwoorden.

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Ja, ik heb er drie, als ik goed heb geteld. Even in aanvulling op de heer Ruiter in beantwoording van de heer Frowijn. Ik vind het eigenlijk best wel knap, mijnheer Frowijn, hoe u cijfers op tafel legt die niet per se uit de jaarstukken komen en daar toch een interessante vraag over weet te stellen.

En een aantal cijfers die wél in de jaarstukken staan, die noemt u niet. En daar wil ik er een paar van oplezen.

We hebben bijvoorbeeld € 0,8 miljoen extra inkomsten gehad doordat we slib van derden hebben weten te verwerken in de slibdroger.

We hebben langer elektriciteit weten op te wekken met de slibdroger omdat die tot het einde van het jaar open was.

We hebben minder correctieve onderhoudskosten gehad.

Dus: wat ik maar wil zeggen. Het is maar welke kostenposten u bij elkaar optelt en u heeft het ook over frictiekosten. Daar hebben we het volgens mij in een andere vergadering uitgebreid over gehad, dus dat ga ik nu niet meer doen.

En u heeft het ook over extra kosten die in 2026 te verwachten zijn. Daar heeft u een memo over gehad.

Dus ik vind het een beetje ingewikkelde discussie worden als we over verschillende jaarschijven heen en over verschillende P&C-momenten heen, met elkaar discussie voeren. Maar ik heb uw zorg heel goed gehoord en die deel ik ook: hebben wij voldoende sturing op het hele slibverwerkingsproces maar ook op de oplevering van de slibdroger.

Ik hoef u niet te vertellen dat wij in eigen huis ook wel eens te maken hebben met de Omgevingsdienst die niet zo snel als wij willen een vergunning afgeven. We hebben ook te maken met investeringen of aanbestedingen die wat moeizamer verlopen. Dat is voor de HVC niet anders. Daar is ook een verhaal ooit met u gedeeld, waarom die vertraging is opgetreden.

Dus ik zou u daar nogmaals naar willen verwijzen maar weet dat wij vanuit de GR Slib maximaal aandacht vragen in de aandeelhoudersvergadering, ook op onze eigen vergaderingen waarbij altijd een vertegenwoordiging van HVC aanwezig is, op wat zij doen: dat dat transparant is en uitlegbaar. En ik hoop dat ik dat ook aan u door kan geven in alle informatie die de HVC daarover met ons deelt. Even kijken. Dan iets heel anders. Mevrouw Van der Zijde heeft het over haar wens om concrete - even kijken, ik kan mijn eigen woordjes niet meer lezen- jaarverslag, denk ik. Ja: concreet jaarverslag biodiversiteit.

Ja. Ja: dat is heel leuk. Ik zou dat ook wel op duurzaamheid willen, dat zou ik ook op allerlei aparte onderdelen willen maar we hebben juist de jaarstukken en ook de concernrapportages om op de effecten en op de thema's te rapporteren. Dus als ik hier een aparte rapportage van maak dan weet ik niet of ik daar iedereen even blij mee maak.

Maar u kunt in ieder geval onder de effecten al het een en ander terugvinden. Dat is al zoveel mogelijk het geval en dat gaat vanaf 2026 heel consequent gebeuren. Zult u over alle effecten onderdeel biodiversiteit zien, om het ook zo breed mogelijk in de organisatie te laten landen. En we gaan ook vanaf 2026 met KPI's werken en die zult u dan ook terugvinden in de P&C-cyclus.

Bovendien heeft u nieuwsbrieven: twee tot drie per jaar. Binnenkort verschijnt er weer een. En ik heb daar nog helemaal nooit een reactie op gehad van u, dus ja, dat kan goed bericht zijn, maar het kan ook betekenen dat u hem helemaal niet leest.

Dus als u nou met elkaar zegt: van nou, we vinden die nieuwsbrief ook wel een heel mooi haakje om daar wat concreter op verschillende werkzaamheden van ons schap in te gaan, dan is dat toch wel weer een makkelijkere manier dan een heel apart jaarverslag voor u te gaan organiseren.

Ik heb u zojuist bij de mededelingen een lunchlezing aangekondigd.

Eerder al een symposium in het najaar. Dus ik heb voor mezelf wel de indruk dat ik u zoveel mogelijk meeneem in wat we allemaal in het kader van de biodiversiteit doen, maar ik sta altijd open voor suggesties. Ik kan alleen dat jaarverslag op biodiversiteit kan ik u echt niet toezeggen. Ik hoop dat u dat begrijpt.

Dan mevrouw Koning over stedelijk: ja, die krijg ik een beetje over de schutting gegooid. Want eigenlijk is het gewoon KRW. Het komt uit de Impulsregeling van de KRW dat we nog nadrukkelijker gaan kijken wat de impact is van een rwzi-lozing en ik weet dat is uw zorg. Daar heeft u -zolang ik u ken- benoemt u dat dus dat is terecht en consequent ook. Wij gaan in 'De Grote Verbouwing' sowieso, en dat gaat natuurlijk in afstemming met het hele KRW-programma, gaan wij kijken vanuit welke rwzi's is de impact het grootst. Dus de zogenaamde 'hot spots' en gaan we dus ook als eerste aan de slag om daar verdere maatregelen te nemen.

Maar u krijgt daar -dat weet u- krijgt daar een apart voorstel over van mij wat er in 'De Grote Verbouwing' allemaal gaat gebeuren, mede om de KRW-doelen dichterbij te halen.

Heb ik alles gehad, voorzitter?

De voorzitter: Dat zal in de tweede termijn blijken. Maar ik zie wel een reactie van mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Ja, dank u voorzitter en ook dank aan de portefeuillehouders voor de toelichting. Ja: waar het ons om gaat is, en of dat nou in een apart jaarverslag moet of dat dat op een andere wijze kan, maar is wel: wat bereiken we concreet. Ik ben heel blij met alle inspanningen die gedaan worden maar als je het jaarverslag leest, en dat is toch ons visitekaartje, ook voor allerlei andere mensen die willen weten wat heeft het waterschap gedaan aan biodiversiteit: ja, dan lees je dat daar misschien wel onvoldoende in. Het kan ook zijn dat er meer gebeurt en dat dat misschien in die brief... we willen eigenlijk -als het gebeurt- moet het ook op een goede plek bij elkaar komen zodat we ook eenduidig kunnen zien wat is er dan allemaal gerealiseerd. En welke plek het krijgt: ja, het jaarverslag lijkt logisch maar als dat in een brief kan. Ik denk eigenlijk niet in een presentatie, eerlijk gezegd, want je wil toch een soort verantwoording uiteindelijk van wat er concreet is gemaakt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga door naar de heer Langeveld voor vragen en daarna kom ik bij mevrouw Hartog.

Portefeuillehouder Langeveld (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ja, ik heb een drietal, een viertal, vragen van de heer Lap over mijn portefeuillehouder en ik denk eentje voor ons allemaal. Daar kom ik zo op terug.

De heer Lap die vraagt ook wel een klein beetje naar de bekende weg. Want bepaalde zaken zijn al vaker hier de revue gepasseerd en ook beantwoord.

Kijk: als we praten over Durgerdam, dat hebben we reeds toegelicht. Nog niet zo heel lang geleden hebben we toegelicht dat wij met Amsterdam probeerden afspraken te maken en dat we nu even afwachten tot het nieuwe college er zit en dan gaan we echt actief aan de gang om Amsterdam, want die is aan zet, om Amsterdam te bewegen om in actie te komen.

En het heeft bij ons net zoveel zorgen als het bij u heeft en geloof mij: wij zitten daar echt bovenop. Het is een terugkerend onderwerp bij ons in de portefeuille.

Dan heeft u het over de Kustvisie. Die zou meer aandacht van het algemeen bestuur moeten hebben. Ja: hij is gepresenteerd. U heeft allemaal een boekje ervan gehad. En u verbindt daar de Hondsbossche Duinen aan. Dat is niet helemaal terecht want de Hondsbossche Duinen is een losstaand project dat niets met de Kustvisie te maken heeft. Dus we hebben het over de Hondsbossche Duinen gehad. Duidelijk. Dat staat los van de Kustvisie.

Voorts gaf u aan: Monnickendam. Monnickendam is geen project van De Alliantie Markermeerdijken. Dat is het gewoon niet. Het is een losstaand project dat op een goed moment van de agenda van het HWBP is afgevoerd omdat de normeringen veranderd zijn. Dat heb ik ook uitgelegd.

En het is zo dat we op het ogenblik aan het onderzoeken zijn hoe we aanvullende maatregelen kunnen nemen om *toch* die dijk te versterken. Zodra we daar aan toe zijn, komen we daarmee bij u terug. En ik kan u vertellen: het verdriet ons ook dat we niet in één keer door konden zetten. Dus dat door de normering en door de discussie die zijn ontstaan, er geldt anders ingezet wordt binnen het HWBP maar het is nog steeds onder onze aandacht.

Moet ik even kijken. Dat was het volgens mij. Oh ja: dan vraagt u van ja, we zouden eigenlijk meer het veld in moeten. Ik denk dat we die mening wel met u delen. Maar inderdaad: u hebt gelijk. We hebben veel werk verzet aan de Toekomstvisie 2050. Ik hoop dat we met z'n allen straks weer een keertje naar buiten kunnen want inderdaad. Hoe noemen ze dat: 'Plaatjes zeggen meer dan praatjes'. Dank u wel.

De voorzitter: Dan kan ik gelijk uw wens eigenlijk in vervulling laten gaan: op 26 juni hebben wij een excursie als CHI. Dus dat wordt...

Portefeuillehouder Langeveld (VVD): Dan heb ik er nog eentje, voorzitter. Want ik vergat hem bijna. Hij is eigenlijk van Marjan. Maar zaterdag is er een open dag bij de rioolwaterzuivering in Oosthuizen. En dar bent u ook van harte welkom.

De voorzitter: Kijk, zo snel wordt u bediend! Dan ga ik over naar mevrouw Hartog voor een vraag inzake vis.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja, mevrouw Van der Zijde. Ik begrijp uw vraag en ik ga proberen u ook zo goed mogelijk antwoord te geven. Ik denk ook dat u een beetje refereerde aan de aandacht die er is geweest voor het aanleggen van de vispassage bij de Stontelerkeersluis. Als u daar ooit gestaan heeft dan begrijpt u wel dat het echt een ontzettend mooi project is dat daar nu ook een vispassage wordt aangelegd. Want het zorgt ervoor dat de Amstelboezem ook beter toegankelijk is voor vis en dat je uiteindelijk -als de Oostoever ook klaar is- gewoon een enorm gebied krijgt waardoor -zelfs veertien hectare totaal- voor het migreren tussen zoet en zou water. Het is dus volgens mij nog steeds een ontzettend mooi project.

Op de vraag of het allemaal zin heeft wat we doen: ja, daar kan ik u nu natuurlijk nog niet zeggen want we zijn nog volop bezig met aanleggen. De vispaaiplaatsen, de broedplekken etc. wat er allemaal in het Amstelmeer is aangelegd en verbeterd en noem maar op: ja, dat is allemaal nog heel recent. Het werk is net klaar, dus bij wijze van spreken de bagger moet nog neerdalen en dan pas kunnen we verder zien.

Ik kan u wel vertellen dat bij een aantal van de maatregelen die we uitvoeren, ook een soort langdurig monitoringstraject zit omdat we natuurlijk wel willen weten van wat heeft het uiteindelijk voor zin.

Dan vraagt u natuurlijk ook het een en ander over ja; het heeft geen zin om van alles te doen om de aal binnen te halen als die vervolgens wordt weggevisd.

En dan wil ik u toch graag wijzen op onze webpagina en die zit bij 'Over HHNK' en wat doen we bij gezond water. En daaronder zit een kopje met 'vissen'. En daar zit visrechten en ons visbeleid onder en daar kunt u eigenlijk alles zien want in het visbeleid en het uitwerkingskader staat hoe we dus omgaan met ook beroepsvissers en ook met sportvissers in ons gebied.

En dan ga ik u misschien toch nog een klein beetje teleurstellen, maar dat is nou eenmaal ook mijn taak soms. Ja: wij moeten vele heren dienen en ik ben wat dat aangaat een waterschap en ik heb

gewoon ook te maken met visrechthebbenden en dus ik kan niet zomaar dingen gaan wijzigen of dingen intrekken, of wat ook.

Dus wat dat aangaat: we dienen vele heren en als waterschap proberen we dat zo goed mogelijk te doen en daarom hebben wij dus de informatie waar ik u net naar verwees. Die kunt u opzoeken.

Ik begrijp uw vraag ook, maar alleen wij zijn geen natuurorganisatie of een visbeschermingsorganisatie.

Tweede termijn

De voorzitter: Dank u wel. Dan komen we aan het einde van de beantwoording van de vragen gesteld in de eerste termijn. Ik weet niet of er in de tweede termijn nog vragen zijn. Ik zie de heer Frowijn knikken. Volgens mij moet u dan het woord voeren.

De heer Frowijn (CDA): Ja, dank u wel, voorzitter. Ook dank aan D&H voor de beantwoording van de vragen. De portefeuillehouder Financiën gaf aan dat we een financieel stabiele situatie hebben en dat hij de zorgen van de accountant wel degelijk serieus heeft genomen maar hij heeft daar ook een zorgvuldig antwoord op geformuleerd hoe wij dat hier binnen HHNK doen. En de CDA-fractie die heeft er alle vertrouwen in dat dat allemaal goed gaat en dat het financiële beeld ook naar de toekomst toe stabiel blijft. Ook omdat hij aangeeft dat hij nog een keer gaat kijken naar het inflatiepercentage en de kostenstijging als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen. Hoe we daar dan in de toekomst mee om blijven gaan.

Voor wat betreft zijn antwoord op de aanbestedingen waren we wat minder tevreden.

Want als het nu duidelijk is dat aanbestedingen in de vertraging schieten vanwege aanbestedingsproblematiek, vergunningverlening die lang duurt, capaciteitsproblemen, dan kan de CDA-fractie zich voorstellen dat oorspronkelijke aanbestedingen nog waren gedaan onder een goed gesternte van voldoende capaciteit en vergunningprocedures die snel worden doorlopen. Dus dat zich dat ook allemaal heeft vertaald in een bepaald beeld in de Meerjarenraming.

Dus het advies van de CDA-fractie aan D&H is, om toch nog eens een keertje goed te kijken naar de planningen van alle aanbesteding. Of dat niet ook leidt tot aanpassing van die planning en dus tot aanpassing in de meerjarenraming.

Dan waren we wel weer heel tevreden over de beantwoording op de cyberweerbaarheid. De portefeuillehouder gaf aan dat hij zelfs op training gaat. Nou: D&H geeft daarmee -denk ik- voldoende invulling aan hun bestuurlijke verantwoordelijkheid die in NIS2 staat vermeld. Dus ga daarmee door.

Dan kom ik op de Kaderrichtlijn Water. Als CDA-fractie hebben we aangegeven ambitie blijven volhouden maar ambitie met realisme. Dus inzetten op efficiënte maatregelen. Dus niet op maatregelen die geen effect hebben. De portefeuillehouder geeft aan dat wij eigenlijk niet echt weten welke maatregelen nu wel en niet effectief zijn. Onder verwijzing naar de reclamewereld, maar dat baart ons toch wel wat zorgen. Want schieten we daarmee niet met hagel in de hoop iets te raken terwijl we beter zouden kunnen inzetten op maatregelen die wél doelmatig zijn en maatregelen die niet doelmatig zijn niet gaan uitvoeren.

Dat is in ieder geval minder kostbaar dan inzetten op maatregelen die niet doelmatig zijn en daaraan wel geld te besteden.

Dan tot slot de beantwoording van de portefeuillehouder over de slibdroger.

Ja: de portefeuillehouder gaf toch wel een ontwijkend, een beetje formeel antwoord dat het hier gaat over de jaarrekening en -ik zeg het nu maar even in mijn woorden- dat er geen verantwoording hoeft te worden gegeven voor het sluiten van de slibdroger en de financiële consequenties die daarmee gepaard gaan. De CDA-fractie heeft een bepaalde context willen schetsen door ook te verwijzen naar het oorspronkelijke besluit om maar liefst € 900 miljoen extra te investeren om de slibdroger langer open te houden. € 900.000 ... Bijna € 1 miljoen. Het was € 900.000. € 900.000 investeren om de slibdroger langer open te houden en dan is het natuurlijk heel erg zuur om op een moment...

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Voorzitter. Het is heel ongebruikelijk, dat weet ik hoor, dat een dagelijks bestuurder interrumpeert. Maar waar, kunt u mij even helpen, waar u dat in het jaarverslag heeft zien staan, die € 900.000?

De heer Frowijn (CDA): Ik heb net aangegeven dat ik een bepaalde context heb proberen te schetsen en dan is het zuur dat we in de vorige bestuursperiode € 900.000 hebben geïnvesteerd om de slibdroger langer open te houden en op 'het uur U', zeg maar op het moment dat de nieuwe slibdroger opengaat, eigenlijk we net te vroeg onze oude slibdroger in Beverwijk sluiten. En dat staat wel degelijk in de jaarstukken en ik heb vanmiddag nog een vergelijking gemaakt met dat je in de herfst van enig jaar een dure winterjas koopt en dat je die jas gedurende die winter aan hebt en in februari eigenlijk tot de conclusie komt van: nou ja, de winter is eigenlijk wel voorbij. Ik kan mijn winterjas wel weggooien en op het moment dat je hem hebt weggegooid, krijg je weer een koude periode waardoor je weer een nieuwe winterjas moet kopen.

Nou, zo is het eigenlijk ook een beetje met deze slibdroger. We hebben destijds € 900.000 -en dat is die context- € 900.000 moeten investeren om die slibdroger gaande te houden en dan op het 'uur U' wordt die slibdroger te vroeg gesloten waardoor we nu -en dat staat ook in de jaarstukken- een half miljoen Euro extra kwijt zijn ...

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Voorzitter. Bij interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Koning.

De heer Frowijn (CDA): ... om het slib af te voeren naar het buitenland.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Mijnheer Frowijn. Als we die € 900.000 toen niet hadden geïnvesteerd had die op dat moment gesloten moeten worden. Dus dit is achteraf echt het verhaal van 'dan kijk je de koe in zijn kont'.

De heer Frowijn (CDA): Dat mag u zeggen, als veehouder, denk ik.

De voorzitter: Zullen we het bij het jaarverslag houden: ja ja, en ook bij de cijfers die daar genoemd staan en de beantwoording.

De heer Frowijn (CDA): Graag nog wel uitleg. Waarom de slibdroger in 2025 is gesloten vooruitlopend op de opening van de nieuwe slibdroger. En dat staat wel degelijk in de jaarstukken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar anderen. Mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Dank u wel, mijnheer de voorzitter. En excuus voor de minder parlementaire uitdrukking, misschien. Maar wel waar.

Ik wou nog even naar mevrouw Leijen in verband met de rwzi's. Onze fractie vraagt om dat doelsturing expliciet wordt genoemd in de wetgeving waar het op gebaseerd is, om ook -net als bij de Kaderrichtlijn Water- te onderzoeken of er inderdaad een handelingsperspectief kan worden gevraagd voor de eerste periodes. En op het moment dat er ontwikkelingen zijn en vernieuwde procedures en het is haalbaar én betaalbaar, om dan te kijken of die richtlijnen inderdaad te realiseren zijn. U weet: wij zijn een voorstander van de vierde trap maar wij zijn ook altijd kostenbewust bezig. Dus neem dat mee in uw onderzoek, alstublieft. Dank.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koning. Dan kijk ik naar anderen die het woord nog willen voeren. Ik zie de heer Dickhoff als eerste.

De heer Dickhoff (Waterplatform Groen, Water & Land): Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja meer een opmerking en ook ter ondersteuning voor de portefeuillehouder over het financieel beleid. Kijk: we hebben afgesproken natuurlijk dat we in 2029 de bestemmingsreserves op minimaal 0 moeten krijgen.

En de heer Van der Laan die noemde net een bedrag dat we dan in 2026 een begroting van € 16 miljoen moeten uithalen maar het jaar ervoor was het € 26 miljoen. Dus dat is positief eerlijk gezegd en dat positieve geluid wil ik toch wel eventjes hier naar voren brengen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel, voorzitter. Ik wilde toch nog een opmerking maken over de reactie van mevrouw Leijen, mevrouw Hartog. Want het is toch wel treurig als wij geld steken in projecten waarvan we uiteindelijk niet weten of die doeltreffend zijn. En nog even los van doelmatig zijn. Dus doeltreffendheid is ook een belangrijk onderdeel van wat wij doen. Dus ik denk misschien moet de Rekenkamer hier maar eens een onderzoek naar doen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Zijde. Dan kom ik nu bij de heer Lap.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Ja, dank u wel, voorzitter. Ja van die rapportage: dat zal ik even nalezen. En even verder onderzoeken.

Op de Kaderrichtlijn Water komen we later nog terug. Dus daar moet ik nu verder maar niet op ingaan. Bij de Markermeerdijken wil ik toch vragen: want bij Durgerdam hebben we natuurlijk een paar jaar terug een besluit genomen. En eigenlijk wat ik van de heer Langeveld begrijp zijn we eigenlijk nog precies in dezelfde situatie en hopen we in gesprek te komen met de gemeente Amsterdam en ik kijk hoe we dat verder oppakken. Dat vind ik eigenlijk toch zorgelijk omdat er dus duidelijk daar gewoon een opdracht ligt. Die eigenlijk stil ligt, die eigenlijk de kwaliteit van de Markermeerdijken bepaalt.

Misschien even ter informatie, tenminste, de vraag aan de heer Langeveld: de dijkversterking bij Monnickendam die nu uit het HWBP-project gehaald is recentelijk. Zat dat bij de dijkversterking van de Monnickendammeerdijken of is dat een soortement klein project wat er later bijgekomen is? dat is nog een vraag.

Tenslotte zou ik eigenlijk wel willen vragen of we nog dit jaar een soort evaluatie kunnen krijgen van wat we gemandateerd hebben, dus wat bij het algemeen bestuur besproken moet worden en wat bij het dagelijks bestuur besproken moet worden. Dus dat we dat eens een keer goed op een rijtje zetten en eigenlijk ook gewoon helder hebben. Van wat zijn beleidszaken die bij het algemeen bestuur horen en wat kan het dagelijks bestuur gewoon regelen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Lap. Anderen nog die het woord willen voeren? Ik zie de heer Hoekstra.

De heer Hoekstra (Water & Natuur): Ja. Eerst een reactie op wat de portefeuillehouder Financiën gezegd heeft. Als hij zo tevreden is over de accountant, die niet met bevindingen komt, zou mijn advies zijn: hou hem. Dat is 1.

En in de tweede plaats, wat ik in de eerste termijn niet gezegd heb: dat wij zullen instemmen. Ja, verleng zijn contract, zou ik zeggen. Dat is mijn advies. Neem het mee.

En ik had in de eerste termijn nog niet gezegd dat het over het terugkijkende deel van de jaarrekening maar wij zullen instemmen met de besluiten die voorliggen en decharge verlenen.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hoekstra. Dan heb ik het idee dat iedereen die het woord wilde voeren in de tweede termijn die kans heeft gekregen en dan kijk ik voor de vragen die er dan nog gesteld zijn naar de portefeuillehouders. Ik kijk in eerste instantie eerst even naar de heer Ruiter.

Portefeuillehouder Ruiter (Ongebouwd): Ik weet niet of er echt vragen zijn, maar het is wel interessant want ik had gezegd over de Cyberbeveiligingswet dat die nog niet aangenomen is, maar ik krijg net een berichtje dat die vandaag is aangenomen. Dus dat moet ik even meteen herstellen: die is wél aangenomen. En wij moeten eraan voldoen. Want we zijn een kritieke entiteit. Maar, u moet van mij aannemen: het is niet dat we nu pas vandaag beginnen om daar invulling aan te geven. Dat is al lang aan de gang. En het is nu eigenlijk formeel een vaststaand feit dat we dingen die we gedaan hebben, dat die ook wettelijk juist waren die we dan moesten doen. Nou: dat is toch geweldig. Dus we hebben zorgplicht, meldplicht, registratieplicht van alles komt, maar daar zijn we allemaal keurig op ingericht inmiddels dus dat komt helemaal goed.

Dan zijn we bij de heer Frank Frowijn. Die zei over aanbestedingen en zou je dat dan niet moeten aanpassen. Kijk: we zijn natuurlijk wel gewend om iets meer in een begroting, een meerjarenperspectief op te nemen dan we vaak kunnen realiseren. Dit jaar was het wat groter uit elkaar gelopen -heb ik ook uitgelegd- maar we willen die systematiek zeker vasthouden omdat we bij het MJP komen we bij u terug en dan zal ik ook laten zien dat er grote investeringen aankomen en we hopen dat we dan wel in staat zijn om die dan uit te voeren. Daar heb ik ook iets over gezegd: we zullen er maatregelen voor moeten treffen en daar gaan we dan ook met u over in discussie hoe we dat gaan doen. Maar daar komt een voorstel voor, voor de komende jaren. Dus u wordt op uw wenken bediend.

Dus het handelingsperspectief en haalbaarheid daar krijgen we echt meer zicht op.

Dan de heer Dickhoff: ja, dat klopt. Het is minder negatief, zo kun je het ook noemen, maar het is positief dan ten opzichte van negativiteit. Prima, zo is het.

Maar die negativiteit heb ik uitgebreid uitgelegd waarom we dat zo doen.

Dan de derogatieregeling. Ik kijk even: er is toegezegd vanuit de organisatie om daar dit jaar naar te kijken. Er komt een voorstel uw kant op van wat aan het dagelijks bestuur is en wat aan het algemeen bestuur is en hoe we dat praktisch uitvoerbaar moeten houden. Laat ik het zo formuleren en daar wordt ook aan gewerkt om dat op een praktisch, toegankelijke, manier met u te kunnen bespreken.

Toezegging. Het zit in de pijplijn, hoor ik de dijkgraaf zeggen. We hebben de eerste bespreking gehad en dan wordt het behandeld.

En dan de heer Hoekstra: ja, ook u bedankt nog voor de goede en of we deze accountant gaan houden: u snapt daar ga ik helemaal niet over. Dat is allemaal keurig in het proces en in het proces komen we nog even terug waar in het begin van de vergadering ook iets over gezegd is.

Dus bedankt voor uw mededeling maar we doen er verder niks mee. Dank u wel.

De voorzitter: Het is maar te hopen dat de accountant niet meeluistert want dan gaat zijn tarief omhoog. Ik ga even naar de heer Langeveld. Er was een aantal vragen gesteld aan u.

Portefeuillehouder Langeveld (VVD): Dank u wel, voorzitter. Ja de heer Lap vraagt naar Durgerdam. Ja: die zorg die delen wij ook. En wij dringen er ook iedere keer bij Amsterdam op aan: ga nou een keer aan de gang. En wij hebben ons nu voorgenomen om nadrukkelijk een bezoek aan de wethouder daar te brengen en te kijken of we überhaupt de organisatie daar in beweging kunnen krijgen. Want daar ligt het aan. Het ligt niet aan ons. Dus ik kan niet duidelijker zijn dan dat en ik denk dat ik dat echt al een paar keer flink verteld heb en dat heeft echt onze aandacht en we zijn er echt goed mee bezig.

En wat betreft Monnikendam: inderdaad het is een klein project op zich. Het heeft nooit bij het project Markermeerdijken gehoord. Het is echt een opzichzelfstaand project. Het is net als het eiland Marken dat wordt versterkt door Rijkswaterstaat: daar staan wij ook buiten. Uiteindelijk krijgen we in de toekomst wel het onderhoud ervan. Ja: dat zijn dingen die staan buiten het project Markermeerdijken. En u vroeg ook nog over welke inspraak hebben wij: ik weet niet of u daarmee op mijn portefeuille doelt of dat het algemeen is.

De heer Lap (Fractie Arie Lap): Dat is net door de heer Ruiters toegezegd. Daar komt helderheid over. Dank u wel.

Portefeuillehouder Langeveld (VVD): Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Langeveld. Dan mevrouw Leijen voor het geval er nog iets was. Het is collegiaal bestuur!

Portefeuillehouder Leijen (PvdA): Mevrouw Koning: u heeft het over doelsturing, handelingsperspectief. Ik nodig u van harte uit om bij de discussie over 'De Grote Verbouwing' uw punten in te brengen maar weet dat de richtlijn Stedelijk Afvalwater is nu niet op het moment dat we een eerste afspraak met elkaar maken over 'De Grote Verbouwing' is nog niet geland in Nederlandse wetgeving. Ik verwacht dat dat, ik weet het eigenlijk niet, maar niet morgen. Dus er komt zeker nog een ander moment dat u samen ook in relatie tot de Nederlandse wetgeving weer richtinggevend uitspraken kunt doen over 'De Grote Verbouwing'.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik nu bij de heer Beemsterboer.

Portefeuillehouder Beemsterboer (BBB): Dank u, voorzitter. Ik heb een vraag gekregen van de heer Frowijn en eigenlijk geeft mijnheer Frowijn in zijn eerste zin de titel van ons volgende stuk aan: 'Ambitie met realisme'. En dat is ook het antwoord naar u toe.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kom ik bij mevrouw Hartog.

Portefeuillehouder Hartog (Waterplatform Groen, Water & Land): Dank u wel. Ja, mevrouw Van der Zijde. De enige opmerking van u: dan ja, als we dan niet weten of het wat oplevert waarom doen we het dan? Dat vond ik een opmerkelijke opmerking van iemand die staat voor het verbeteren van biodiversiteit en vissendoortrek. Het is niet zo dat we natuurlijk niets weten. Er wordt gemeten. Er zijn natuurlijk partijen die meten: ATKB, RAVON² die doen onderzoeken. Dat zijn vast bekende instituten voor u; Die doen allemaal onderzoeken ook naar de werking van vispassages. En niet elke vispassage werkt even goed. Dat weten we ook. Dat betekent even goed voor ons niet dat we daar niet mee verder gaan want op het moment dat we een gemaal vernieuwen of verbeteren of er moet wat gebeuren – en er is geen goed werkende vispassage- gaan we die evengoed aanleggen omdat wij het wel belangrijk vinden om er evengoed voor te zorgen dat die vis erdoor kan.

Het hele project Oostoever waar dus de natte infrastructuur Noordkop -waar Oostoever onder andere onder valt- omvat 14 hectare en het is echt een grootschalig project over meerdere jaren. We zijn er ook al volgens mij vanaf 2013-2014 mee bezig. Dat is een enorm groot project dat de komende jaren tot wasdom ja, dan kunt u wel zeggen: als het niet kunt meten dan hadden we het net zo goed niet hoeven te doen. Dat vind ik wel een beetje flauwe opmerking: want je kunt dat niet meteen meten. Als er iets gebeurt of als er iets net gemaakt wordt, ja, de ervaring wel, en dat is dan vooral bij de beekdalen en dergelijke, op het moment dat er visbossen worden aangelegd of betere vispassages komen: eigenlijk vrijwel meteen een verbetering is te zien in de vis die daar naartoe trekt.

Dus we hopen dat natuurlijk ook maar nogmaals: dat gaan we gewoon monitoren. Behalve dit wordt er even goed in het hele gebied altijd gemonitord en RAVON e.d. hebben de uitkomsten van die onderzoeken en als u ze een keertje wil hebben dan kunnen we ze ook allemaal opbussen en via een link naar u toesturen of misschien naar iedereen.

Maar het is ook niet zo dat ik dus volop ga inzetten op monitoring, want monitoring is ongelofelijk duur en als ik nu een keuze zou moeten maken tussen waar ik op ga monitoren met wat er zich in de onderwaterwereld allemaal gebeurt, dan dat ik dat de rivierkreeft misschien momenteel meer

² Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland

aandacht heeft om te gaan monitoren hoe het daarmee staat dan dat ik bij iedere vispassage wil gaan monitoren.

Maar het is uiteraard een keuze aan het algemeen bestuur. Als iedereen vindt dat er meer gemonitord moet worden om meer meetgegevens te hebben dan kunnen we dat gaan doen.

Maar de vraag is alleen: hoe effectief het is en of we er dan ook uithalen wat we eruit krijgen.

In de tussentijd blijf ik me inzetten om zoveel mogelijk vissen van links naar rechts en van boven naar onderen te laten migreren.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat dit een reactie uitlokt van mevrouw Van der Zijde.

Mevrouw Van der Zijde (Partij voor de Dieren): Nou in ieder geval dank voor de toelichting en ook voor het blijven inzetten. Het is niet bedoeld natuurlijk om te stoppen maar het is wel belangrijk natuurlijk om te zien waar is het succesvol en waarom is het succesvol. Als u dat op een beperkt aantal plekken kunt vaststellen, dan ben je natuurlijk al een stap verder. Het is zeker niet onze bedoeling om te zeggen: stop er dan maar helemaal mee. Maar dat je wel zo snel mogelijk moet zien te achterhalen wat wél succes heeft, dat is wel belangrijk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Naar mijn inschatting komen we nu aan het eind van de tweede termijn. Ook de vragen zijn beantwoord. Dat zou betekenen dat ik over wil gaan tot de stemming. De stemming is altijd binair. Mocht het zijn, maar ik denk niet dat daar behoefte aan is, dat mensen een stemverklaring willen afleggen, dat kan dan nog voorafgaand gedaan worden maar ik zie daar geen behoefte voor. Ik zie dat de secretaris-directeur de stemming al heeft geopend. Aan u de keus om uw keuze te maken. En zoals gezegd: de heemraden mogen niet kiezen.

En ik zie dat er 24 stemmen zijn uitgebracht.

Mag ik even de aandacht.

Volgens mij zijn er geen tegenstemmen. Alle stemgerechtigde algemeen bestuursleden die geen dagelijks bestuursleden zijn hebben voor gestemd. Daarmee is het aangenomen. Ik zie nog wel een vinger van de heer Kramer.

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Ja, we staan er helemaal niet op. Wel. Oh, nu wel. Het is wel een heel rommelig overzicht.

De voorzitter: Volgens mij is die omissie opgelost. U zit ook het verst weg van het scherm. Dan hebben we het hiermee afgerond. Ik ga er een klap op geven. Dank u wel.

*** Zie onderstaande toelichting van de secretaris-directeur**

5. Afronding fase 2 Toekomstvisie (26.0150215)

Voorliggend besluit:

1. *Kennis te nemen van de opbrengst van fase 2.*
2. *De opbrengst van fase 2 te beschouwen als basis voor het vervolgtraject TV2050+.*
3. *Fase 2 van Toekomstvisie 2050+ af te ronden.*

De voorzitter: Dan gaan we door naar het volgende punt. Dat is de afronding fase 2 Toekomstvisie. Het is een besprekstuk geworden omdat de VVD daarom had gevraagd. Dus ik wil eigenlijk de VVD vragen om...

De heer Kramer (Gezond Boeren Verstand): Voorzitter. Nog even een checkvraag. Volgens mij staat mijn college echt niet op de lijst. Ja, dan verandert het weer. Frank (Frowijn) staat er twee keer op.

De voorzitter: Dat gaan we nu niet even hernoemen. Laat ik dan even voor de zekerheid even de stemming met hand doen. Dan houden de dagelijks bestuursleden hun handen op tafel en dan wil ik graag zien van degenen die vóór zijn, vóór nog het voorgaande punt, en ik denk dat het unaniem is. 24 vóór. Daarmee was het beeld van de vorige stemming ook bevestigd. Maar dan hebben we dat nog even expliciet gedaan. Dank voor uw oplettendheid. Ja ik heb ooit een spreekwoord gezien: computers zijn fantastisch maar als er fouten zijn, dan is het groter dan wat dan ook. Wie weet, wie weet. Maar we gaan nu even door naar punt 5. Wij waren daar bij de afronding fase 2 Toekomstvisie. Alleen de VVD had gevraagd er een bespreekstuk van te maken. Voor het voorliggende voorstel: zie boven.

Mocht het zijn dat er behandeling volgt, dan geef ik mijn voorzitterschap naar mijn linker buurman doen. Maar ik geef in ieder geval nu even het woord over voor de behandeling.

De voorzitter (de heer Beemsterboer): Mijnheer Cramer. U hebt het woord.

De heer Cramer (VVD): Ja, dank u wel. Ik weet ook dat het ongebruikelijk is om nog even terug te grijpen op een eerder genomen besluit. Maar ik wil toch even het college van D&H feliciteren met hun decharge. We laten dat zo eventjes ongemerkt voorbij gaan in de behandeling van de jaarstukken, maar dat is niet alleen maar het vaststellen van de jaarstukken maar het ook dechargeren van D&H voor het gevoerde beleid en ik denk dat ik namens het hele Algemeen Bestuur mag spreken als ik jullie daarmee feliciteer.

Naar de inhoud. Het is niet zo dat de VVD het besluit dat wordt voorgesteld, namelijk het afronden/kennis te nemen van de opbrengst van fase 2, de opbrengst van fase 2 te beschouwen als basis voor het vervolgtraject en fase 2 af te ronden. Daarmee kan de VVD instemmen.

Maar ze wil wel graag hier en nu een punt maken dat -denk ik- een aantal andere leden van het algemeen bestuur mogelijk ook bezighoudt. En dat is, dat het proces en de procesgang waarvoor we gekozen hebben in deze Toekomstvisie 2050+ uiteindelijk leidt tot politieke besluitvorming. Dat is evident en dat staat ook in de notities keurig aangegeven. Maar dat we ons moeten realiseren dat er een moment kan komen dat de optelsom van het wensenlijstje in de confrontatie met de harde realiteit -en dan heb ik het ook de betaalbaarheid van de opties die voorliggen- wel eens wat spanning zou kunnen opleveren.

Voorzitter: ik zie een hand omhoog. Bij interruptie.

De voorzitter (de heer Beemsterboer): Sorry. Ik was even aan het wegduiten. Gaat uw gang.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Ja, dank u wel. Ja u zegt de betaalbaarheid van de visie die we opstellen maar is het niet zo dat een visie een vergezicht is, zeg maar een stip op de horizon waar we naar toe aan het varen zijn in de beeldspraak die we wel vaker gebruiken. En niet een financieel beleid-uitvoeringsplan waar we een financiële onderbouwing aan hangen. Het is toch: we moeten ons toch gaan inspireren met hoe ons waterschap er in de toekomst uit gaat zien en niet een financiële doorrekening?

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer Cramer.

De heer Cramer (VVD): Dank u zeer. Dat kan ik me van uw partij heel goed voorstellen. U stelt zich niet heel vaak de vraag of iets ook financieel haalbaar is. Laat ik die, als u het niet erg vindt maak ik mijn zin nog even af, voorzitter. Als dat mag.

Maar daarvan gezegd hebbende: het moet op enig moment zo zijn, dat er een confrontatie plaatsvindt tussen dat wat je *wilt* en dat wat je *kunt*.

En ik waarschuw er even voor, dat is het punt dat de VVD wil maken: dat we ons het recht moeten voorbehouden, allemaal zoals we hier aan tafel zitten, om geconfronteerd met die spanning op enig moment politiek ook te durven kiezen. En het maken van een visie, en het kiezen van een punt op de

horizon, collega, is van belang. Maar je kunt dat niet los zien van de haalbaarheid, de maakbaarheid en de betaalbaarheid. En dat is het punt dat de VVD nu even wil maken.

De voorzitter: Dan geef ik intussen....*(niet goed te verstaan: men sprak door elkaar heen)*.

De heer Cramer (VVD): Wij willen iedereen er even op wijzen dat het moment kan komen dat de VVD die spanning erkent en daarop...

De voorzitter: (...) Geef ik het woord aan de heer Zoon voor een interruptie.

De voorzitter: Mijnheer Cramer. Ik kom er even tussendoor. Ik geef het woord aan mijnheer Zoon voor een interruptie.

De heer Zoon (Partij voor de Dieren): Ja. Ik wil even bezwaar maken tegen de veronderstelling die net gedaan werd. Zoals u kunt horen hebben wij zojuist in de jaarrekening heel bewust gezegd, dat we bijvoorbeeld belastingverhoging niet moeten uitsluiten juist omdat we ook de financiële onderbouwing krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Cramer.

De heer Cramer (VVD): Dan kan ik daar onmiddellijk op reageren. En daar zat ik eigenlijk ook een beetje op te wachten want ik merkte dat ook in de bijdrage van de heer Van der Laan: daar werd gesproken over structurele uitgaven. En dat is voor een deel natuurlijk waar. De dijkgraaf heeft wel eens in een hele mooie presentatie laten zien dat ...

De heer Van der Laan (PvdA): Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van der Laan.

Mijnheer Cramer: mag ik u erop wijzen dat we hier niet het vorige stuk behandelen.

De heer Cramer (VVD): Neen ...

(Men sprak door elkaar heen)

De voorzitter: Dus het is misschien handig om u te beperken tot de Toekomstvisie.

De heer Van der Laan (PvdA): Ik heb wel een vraag aan de heer Cramer. Ik heb in mijn bijdrage aan de jaarstukken juist gezegd dat het *MJP* is het moment waarop we jaarlijks onze afwegingen maken over haalbaarheid, betaalbaarheid etc.

En ik ben het met de heer Zoon eens: dit is gewoon een visiedocument, een stip op de horizon, waar we uiteindelijk naar toe gaan bewegen. En jaarlijks bij de MJP-herziening maken we die financiële afwegingen. Niet nu.

De heer Cramer (VVD): Laat ik dan toch nog even mijn woorden afmaken, voorzitter, als dat mag.

De voorzitter: Als u ze beperkt tot de Toekomstvisie, graag.

De heer Cramer (VVD): Ja, natuurlijk want anders dan zou ik veel concreter zijn en dat kan ik nog helemaal niet. Want wat ik heel bijzonder en heel prettig vind en ook een groot compliment vind aan de ambtenaren die dat stuk hebben opgeleverd is: inmiddels zitten we in fase 3. Dat is ook in het stuk opgeschreven. En daar zit een prachtige bijlage in waarin wordt weergegeven op hoofdlijnen, wat de consequenties zijn van de verschillende koersen die je zou kunnen varen, mijnheer Zoon.

Het is niet zo dat de koers zelf waardevrij is maar de koers heeft consequenties en die consequenties zijn op een hele mooie manier -complimenten daarvoor nogmaals voor het ambtelijk team- inzichtelijk gemaakt en dat stelt ons in staat om niet op het niveau van een begrotingsdiscussie en ook niet op een niveau van een MJP maar met een veel langere tijdshorizon, de vraag te stellen: wat betekent dat nou feitelijk voor de betaalbaarheid en haalbaarheid.

En dan kom ik terug bij de structurele uitgaven. Neen, dit moet geen microdiscussie over centjes perse worden, maar we moeten nooit vergeten dat de structurele uitgaven, en ik hoor dat woord nog even echoën, ik herhaal het nog maar even: het is niet zo dat wij een willoos slachtoffer zijn van uitgaven die nu een keer moeten worden gedaan. Maar we maken ook bestuurlijke keuzes als volksvertegenwoordigers en die bestuurlijke keuzes worden onder andere ingegeven doordat we dingen doen die bovenwettelijk zijn. Op grond van ambities, wensen, politieke visies en andere dingen.

En dus is het zo, dat de uitgaven niet per definitie structureel zijn. En de oproep die de VVD roept, als een partij die nu een keer gewend is om om te gaan met de beperkingen die een economie en een samenleving nu eenmaal op ons afroept: het enige dat de VVD zegt is, laten we niet vergeten dat betaalbaarheid een essentieel onderdeel uitmaakt, niet op micro- niet op meso- maar op macroniveau. Want langetermijn-verkenningen die wij plegen. Dank u zeer.

De voorzitter: Daarmee constaterende dat u wel een betoog gehouden heeft, maar geen vraag gesteld heeft. Is er iemand die nog een vraag heeft aan de portefeuillehouder? Mevrouw Koning.

Mevrouw Koning-Bruijn (Boeren Burgers Waterbelang): Mijnheer de voorzitter. Ik heb niet zozeer een vraag als een opmerking. Boeren Burgers Waterbelang is gewoon heel blij dat dit traject doorlopen wordt, maar we zijn ook heel blij dat dit CHI-voorstel nog geen ambities, keuze of maatregelen aanneemt. Dat dat helemaal openligt. En dat willen we nog even benadrukken.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Koning. Heeft iemand anders? Mijnheer Van der Laan.

De heer Van der Laan (PvdA): Ja, misschien ten overvloede, mijnheer de voorzitter. Maar na afgelopen vrijdag is dit besluit een formaliteit en eigenlijk al achterhaald. Dus ik zou zeggen: laten we gauw tot stemming overgaan.

De voorzitter: Wie wil deze oproep negeren? Mijnheer de portefeuillehouder.

Portefeuillehouder Bosma (dijkgraaf): Dank voor uw oproep, mijnheer Cramer. Ik wil toch nog eventjes in herinnering roepen dat wij een waarborg in het proces hebben. Wij hebben het proces opgeknipt in een viertal fasen waarbij wij u meenemen en iedere keer opnieuw de balans opmaken om te zorgen dat u niet gebonden bent vooraf aan een punt op de horizon en dat daar in een soortement keurslijf heengaat. U bent er iedere keer bij, vandaar dat we ook dat netjes weer meenemen in een volgende fase.

U heeft gemerkt en terecht dat in de vergadering ook gememoreerd: houdbaarheid is een duidelijk punt, ook van het technische systeem maar ook de volhoudbaarheid van de financiën. Dat komt duidelijk in fase 3 voor. Conform ook onze eerdere blauwdruk van hoe gaan we die fases in. Wat is het doel daarvan. En ook ten aanzien van de besluitvorming: het is niet zo dat wat eenmaal voorgeselecteerd wordt in deze fase, dat u daar een ja of ja-keuze in krijgt. Wij zullen in de besluitvorming -tenminste dat is nu naar alle waarschijnlijkheid het idee- in twee fases, in twee lezingen in commissies brengen, zodat u daar goed over kunt praten, debatteren wat u daar belangrijk vindt. Welke wensen u heeft en uiteindelijk zal het dan pas komen in het CHI waar uiteindelijk de politieke krachtmeting is. Dus u krijgt alle gelegenheid om die punten nog in te brengen. En wij hopen daarmee alle partijen hierin maximaal te voorzien. En ook dank voor de steunbetuiging en zoals de heer Van der Laan ook terecht zegt: dat we hebben gezegd, we willen graag dit proces snel laten doorlopen conform uw verzoek om dat voor de verkiezingen goed af te ronden. Daarom hebben wij

gezegd de formele procedures lopen iets achter bij de feitelijke ontwikkelingen en nou ja: dat is terecht. We hebben 10 april, afgelopen vrijdag, hebben wij weer mooie stappen gezet en u krijgt daarvan in fase 3 en uiteindelijk komt er wel een afdrank want de politieke discussie moet dar ergens tussen. Dus dank voor uw steun ook en we gaan over tot stemming, maar dat zal ik aan mijn buurman overlaten.

De voorzitter: De stemming is met de hand, hoor ik zo-even. Dank u wel. Mag ik u vragen wie vóór dit voorstel is en wij mogen meestemmen hoor ik.

28 vóór. En daarmee is het voorstel aangenomen en geef ik het woord weer terig aan mijnheer Bosma.

De voorzitter (de dijkgraaf): Dank u wel, mijnheer Beemsterboer.

Procedurele zaken

6. Vaststellen Notulen/Besluitenlijst/Lijst van Toezeggingen

6a. Verslag CHI-Vergadering 4 maart 2026 (26.0343446)

6b. Besluitenlijst CHI-Vergadering 4 maart 2026 (26.0316431)

6c. Lijst van Toezeggingen

De voorzitter: Dan komen we bij punt: de notulen, besluitenlijst en lijst van toezeggingen. Ter vaststelling liggen voor de notulen, de besluitenlijst en de lijst van toezeggingen van de CHI-vergadering van 4 maart 2026. Kunt u instemmen met deze stukken? Ik kijk rond. Ik zie instemmend ja-geknik. Ik geef daar een klap op. Dan zijn deze vastgesteld. Mevrouw Zuurbier-Oudhuis. Toch nog?

Mevrouw Zuurbier-Oudhuis (BBB): Hadden we bij de vorige stemming 24?

De voorzitter: Ja, dat is correct. Wij hadden ...

Mevrouw Zuurbier-Oudhuis (BBB): Maar het dagelijks bestuur zijn toch vijf personen? Dan is het 29.

De voorzitter: Ik krijg te horen dat het 23 was.

Mevrouw Zuurbier-Oudhuis (BBB): Dan is het goed.

De voorzitter: En het dagelijks bestuur daar hoort ook de dijkgraaf bij maar ik heb geen stemrecht in uw midden.

*** (Zie onderstaand)**

7. Gereserveerd voor eventueel aangeleverde motie(s) vreemd

/

8. Sluiting

De voorzitter: Dan kom ik bij de sluiting en dat doe ik dan om 21:35 uur. En dan ga ik zo meteen de vergadering sluiten en dan gaan we hem weer zo meteen openen in de vorm van een besloten gedeelte. De opening van die vergadering doe ik in openbaarheid en dan schors ik hem even voor de sluiting en dan gaan we weer door. Dus ik geef nu een klap op deze vergadering.

Mocht het zijn dat u een sanitaire pauze wil hebben, maakt u daar dan even heel snel gebruik van want we gaan over vijf minuten door.

***Terzijde**

Toelichting secretaris-directeur bij de definitieve uitslag van de stemming:

Door het probleem met het systeem én het anders gaan zitten van mensen, klopt de telling niet helemaal. Er komt dus iemand twee keer voor en één persoon niet.

Bij de eerste stemming moet het 22 vóór zijn en geen tegenstemmen. Want het dagelijks bestuur mag niet meestemmen.

En bij de daarop volgende stemming is het dus 27 vóór, want er zijn drie mensen niet aanwezig en maar twee hebben zich afgemeld.

Ongewijzigd/gewijzigd vastgesteld in de besloten vergadering van het college van hoofdingelanden van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, gehouden op 24 juni 2026.

de secretaris,

de voorzitter,

M.J. Kuipers

ir. R.P.G. Bosma